

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 195 (1195) ♦ Субота, 14 жовтня 1995 року ♦ Ціна договірною

УСІ ДОРОГИ ВЕДУТЬ ТЕПЕР
НА АГРОБІРЖУ

Вчора оприлюднено постанову Кабінету міністрів «Про заходи щодо розвитку ринку сільськогосподарської продукції в Україні», яка містить у собі заряд, що його не мало сільське господарство з часів століпінської реформи.

Ідеться про намір держави формувати зернові та інші продовольчі ресурси для своїх потреб шляхом їх закупівлі на спотових і форвардних умовах Української аграрної біржі. Інакше кажучи, ціни на сільгосппродукцію визначатиме відтепер не чиновник, а кон'юнктура попиту і пропозиції. Державні брокери

братимуть участь у торгах на паритетних засадах з іншими брокерами. І це аж ніяким чином не означає, що держава втратить важелі ціноутворення. В її розпорядженні залишається інтервенційний продовольчий фонд, створений за рахунок бюджетних коштів. Тож держава, залежно від ситуації на ринку сільгосппродукції, одержує можливість формувати ціни відповідно до динаміки світових цін. А з іншого боку, це реальний крок для досягнення давньої мрії селян: працювати в умовах паритету цін з промисловістю. Не менш важливо й те, що створюється не одна, а кілька бірж в найбільшій місті держави. Можна сміливо твердити, що цього тижня вийшла доленосна для сільського господарства постанова.

ПРЕЗИДЕНТ — МОЛОДЬ

Прийняти національну програму «Молодь України», розробити державний механізм розвитку молодіжних організацій, ефективніше використовувати бюджетні кошти при здійсненні молодіжних проєктів — з такими пропозиціями звернулися до Президента України Леоніда Кучми представники молодіжних організацій країни, які збиралися в Києві. На зустрічі з главою держави вони виступили з ініціативою створення Координаційної ради у справах молоді на чолі з Президентом, до якої увійшли б як керівники громадських молодіжних організацій, так і зацікавлених міністерств і відомств. Відзначалося, що вона сприятиме консолідації молодіжного руху, зміцненню її зв'язків з владними структурами, прискорить реалізацію відповідних програм.

Вільні

закликають
утриматися

Вільні профспілки України, звертаючись до перших осіб держави, підкреслюють своє занепокоєння щодо соціальної ситуації в країні, намагання деструктивних сил своїми діями ускладнити й без того тяжке становище народу України. Виходячи з листівки профспілки працівників машинобудування і оборонного комплексу України, 19 жовтня п. р. має відбутися пікетування адміністрації Президента і Кабінету міністрів України, а також, згідно з листівкою «Совета Всеукраїнського Союзу робочих» — проведення 23 жовтня дня єдиних дій трудящих. Однак юридичної відповідальності за наслідки цих дій ніхто на себе не бере (це може бути провокацією щодо тих трудящих, які братимуть участь у цих акціях), і тому Вільні профспілки України вважають за недоцільне брати участь у завчасно провокаційних заходах, і закликають усі громадські об'єднання, політичні партії, релігійні конфесії підтримати їх у цьому.

Незвичайна
Покрова
моя!

«Де ти, моя Покрово, покровителько чудодійна, квітко-жінко, з осені чи з вогню, заведи мене потай у свої золоті володіння і не дай перейняти голос звірлому воронію», — ці поетичні рядки Мирослава Лазарука сприймаються як широкі молитви. Як звертання до нашої заступниці — святої Покрови, яку ще запорозькі козаки вважали своєю покровителькою. Тому і церкву, споруджену на Січі, нарекли іменем Святої Покрови.

Кажуть, що після того, як Січ зруйнували-спалили за наказом ревної душителі всього українського Катерини II, козаки в задуманську еміграцію взяли з собою і образ Пресвятої Покрови.

Українська Повстанська Армія, перші підрозділи якої з'явилися 1942 року в волинських лісах, також узяла собі свято Покрови за день Зброї, ставши під опіку святої Матері Богородиці. І хоч УПА у нерівній боротьбі з могутнім тоталітарним режимом зазнала поразки, своєю мужністю, своїм героїзмом значно посилювала прагнення українського народу до волі, до незалежності.

Після Покрови в українському селі, де завершуються роботи в полі, починаються за давньою традицією сватання та весілля. Чи не тому дівчата на Поділлі цього дня просили-сподівалися: «Свята мати, Покровонько, завинь мою голівоньку, чи в шматку, чи в ошучу — най ся дівкою не мучу!»

(Закінчення на 2-й стор.).

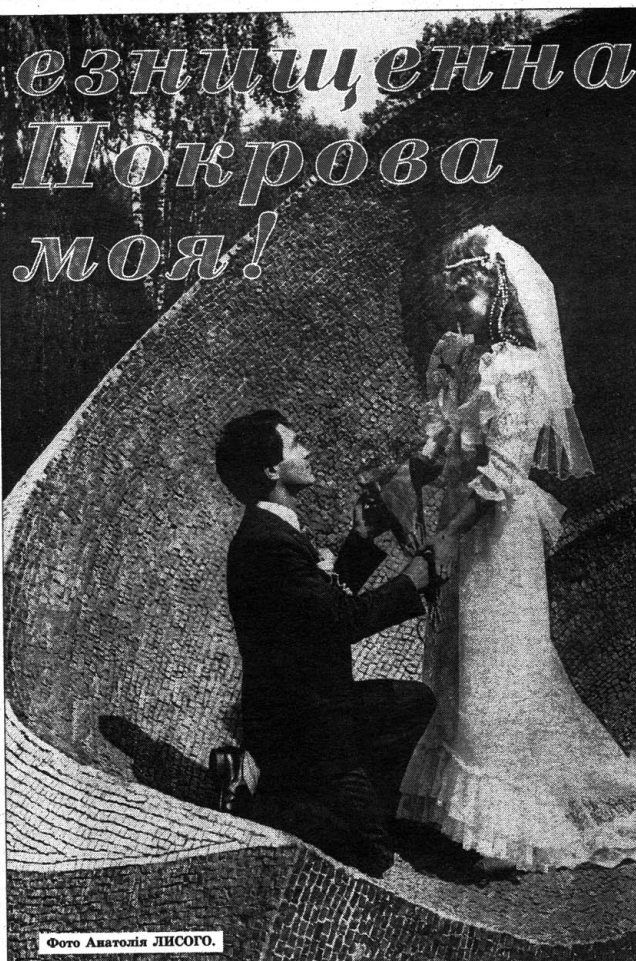

Фото Анатолія ЛИСОГО.

Читайте у суботньому випуску:

7 стор.

Під короною
північного саява

8 стор.

Куди течеш, Дніпре?

11 стор.

Еліта, нація, держава.
Продовжуємо розмову

13 стор.

Емоції з сюрпризом обнялися

16 стор.

А дзеркало,
з'ясувалося, непросте

Друзі! Сподіваємося на те, що не розлучимося з вами і в 1996 році. При-
пинили у першому півріччі. Передплатити «ГУ» можна у будь-якому поштово-
відділенні. Маленький секрет: якщо ви оформите передплату впродовж на 6
місяців, редакція гарантує не змінювати ціну. Нині вартість передплати на
один місяць — 150 тис. крб., на три — 450 тис. крб., на шість — 900 тис. крб.
Індекс українського варіанта — 60955, російського — 60997.

ГОЛОС УКРАЇНИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Постанова від 2 жовтня 1995 р.

№ 779

Київ

Про компенсаційні виплати особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи

Кабінет Міністрів України постановляє: 1. Установити такі розміри виплат, передбачених Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 13, ст.178, № 37, ст.543):

а) щомісячної грошової допомоги на дітей до досягнення ними шкільного віку (7 років):

на дітей, які відвідують дитячі дошкільні виховні заклади, віком до 3 років — 210 тис.к.рб., віком від 3 до 7 років — 420 тис. к.рб.ованців;

на дітей, які не відвідують дитячі дошкільні виховні заклади, віком до 3 років — 770 тис.к.рб., віком від 3 до 7 років — 1150 тис. к.рб.ованців;

б) щомісячної виплати незалежно від інших виплат на кожну дитину шкільного віку, яка евакуйована із зони відчуження або народилася після 26 квітня 1986 р. від батька, який на час настання вагітності матері має підстави належати до I або II категорії, або матері, яка на час настання вагітності має підстави належати до I або II категорії, а також на кожну дитину, яка проживала у зоні безумовного (обов'язкового) відселення з моменту аварії до прийняття постанови про відселення з неї, — 260 тис. к.рб.ованців;

в) щомісячної виплати сім'ям на кожну дитину шкільного віку, яка стала інвалідом або перебуває на диспансерному обліку у зв'язку з захворюванням внаслідок Чорнобильської катастрофи, а також дітям шкільного віку, батьки яких стали інвалідами I або II групи чи померли внаслідок Чорнобильської катастрофи, замість виплати, передбаченої підпунктом «б» цього пункту, якщо зазначена дитина не перебуває на повному державному забезпеченні, — 510 тис. к.рб.ованців;

г) щорічної виплати на кожну дитину-інваліда сім'ям, що виховують дітей, які стали інвалідами внаслідок Чорнобильської катастрофи, — 1530 тис. к.рб.ованців;

д) виплати одноразової допомоги громадянам, які евакуйовані, відселені (переселені) або самостійно переселені (переселяються) на нове місце проживання, — 1270 тис.к.рб. на кожного члена сім'ї;

е) щомісячної грошової допомоги громадянам, які проживають на територіях радіоактивного забруднення, у зв'язку з обмеженням споживання продуктів харчування місцевого виробництва і особистого лісового господарства: у зоні посиленого радіоекологічного контролю — 130 тис.к.рб., у зоні гарантованого добровільного відселення — 170 і у зоні безумовного (обов'язкового) відселення — 210 тис.к.рб.ованців;

є) одноразової компенсації особам, які стали інвалідами, та сім'ям, які втратили годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи:

інвалідам I групи — 30560 тис.к.рб.ованців;

інвалідам II групи — 22920 тис.к.рб.ованців;

інвалідам III групи — 15280 тис.к.рб.ованців;

сім'ям, які втратили годувальника, — 30560 тис.к.рб.ованців;

батькам загинлого — 15280 тис.к.рб.ованців;

ж) щорічна допомога на оздоровлення: зазначеним інвалідам: I і II групи — 1270 тис.к.рб., III групи — 950 тис.к.рб.ованців;

учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС:

у 1986 — 1987 роках — 1270 тис.к.рб., у 1988 році — 850 і у 1989 — 1990 роках — 420 тис. к.рб.ованців;

кожній дитині, яка втратила внаслідок Чорнобильської катастрофи одного з батьків, — 510 тис. к.рб.ованців;

евакуйованим із зони відчуження у 1986 році, включаючи дітей, — 420 тис. к.рб.ованців;

2. Установити граничні розміри підвищення оплати праці громадянам, які працюють на територіях радіоактивного забруднення, залежно від рівня радіоактивного забруднення ізотопами цезію (Кі на 1 кв.кілометр):

від 1 до 5 — 420 тис.к.рб.ованців;

від 5 до 10 — 640 тис.к.рб.ованців;

від 10 до 15 — 850 тис.к.рб.ованців;

від 15 до 30 — 1060 тис.к.рб.ованців;

понад 30 — 1270 тис.к.рб.ованців.

3. Установити, що пенсіонерам, які працюють у зонах радіоактивного забруднення, оплата праці додатково підвищується на 110 тис.к.рб.ованців.

4. Виплати, що передбачені Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України, 1992р., № 13, ст.178; № 37, ст.543) і ґрунтуються на мінімальному розмірі пенсії за віком, продавати виходячи із суми 630 тис.к.рб.ованців.

5. Збільшити з 1 жовтня 1995 р. в 1,22 рази пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсії у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи, підвищені відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1994 р. № 870 та від 20 січня 1995 р. №44.

6. Ця постанова набуває чинності з 1 жовтня 1995 року.

Прем'єр-міністр України Г.МАРЧУК.

Міністр Кабінету Міністрів України
В.ПУСТОВОЙТЕНКО.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Постанова від 2 жовтня 1995 р.

№ 780

Київ

Про розміри стипендіального забезпечення студентів, учнів, слухачів навчальних закладів та аспірантів

На виконання Розпорядження Президента України від 5 червня 1995 р. № 96 «Про соціальний захист населення у зв'язку з підвищенням цін і тарифів» Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Установити з 1 жовтня 1995 р. нові розміри стипендій для студентів, учнів, слухачів навчальних закладів та аспірантів.

Внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 26 січня 1993 р. № 50 «Про стипендіальне забезпечення студентів, учнів, слухачів навчальних закладів, а також аспірантів і докторантів» (ЗП України, 1993 р., № 4-5, ст.70) у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18 серпня 1994 р. № 565 «Про порядок повного державного утримання та забезпечення учнів державних професійних навчально-виховних закладів безкоштовним харчуванням і спляченням» (ЗП України, 1994 р., № 11, ст.286), а також до постанови Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1994 р. № 744 «Про затвердження Положення про порядок призначення стипендій Президентом України студентам вищих навчальних закладів та аспірантам» (ЗП України, 1995 р., № 1, ст.19) згідно з додатками № 1 і 2.

2. Визначити також, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 13 червня 1995 р. № 413 «Про розміри стипендіального забезпечення студентів, учнів, слухачів навчальних закладів».

Прем'єр-міністр України

Г.МАРЧУК.
Міністр Кабінету Міністрів України
В.ПУСТОВОЙТЕНКО.

Зміни, які вносяться до постанови Кабінету Міністрів України від 26 січня 1993 р. № 50 «Про стипендіальне забезпечення студентів, учнів, слухачів навчальних закладів, а також аспірантів і докторантів»

1. Розділ I додатка № 1 викласти в такій редакції:

«1. Розміри стипендій студентів і учнів

Розміри стипендій у карбованцях на місяць		
Середній бал успішності	для студентів вищих навчальних закладів III і IV рівня акредитації	для студентів вищих навчальних закладів I і II рівня акредитації, учнів професійних навчально-виховних закладів
3,00-3,99	730 000	620 000
4,00-4,24	880 000	760 000
4,25-4,49	1010 000	850 000
4,50-4,74	1120 000	950 000
4,75-4,99	1210 000	1020 000
5,00	1280 000	1100 000

2. Пункти 1, 2 і 3 додатка № 2 викласти в такій редакції:

«1. Слухачам підготовчих відділень, у тому числі підготовчих вокальних відділень при консерваторіях, стипендія встановлюється в розмірі 660 000 карбованців на місяць.

2. Учні середніх спеціальних музичних шкіл-інтернатів і середніх художніх шкіл щомісячної стипендії встановлюються в таких розмірах:

VІІІ клас — 380 000 карбованців

IX клас — 420 000 карбованців

X клас — 460 000 карбованців

XI клас — 510 000 карбованців

3. Слухачам студій підготовки акторських кадрів стипендії встановлюються в розмірі 510 000 карбованців на місяць».

У додатку № 3:

друге рішення пункту 9 викласти в такій редакції:

«Розмір персональної (іменної) стипендії не повинен перевищувати 2 100 000 карбованців на місяць».

Пункти 14 і 15 викласти в такій редакції:

«14. Студентам (учням), які поновили навчання після проходження військової служби, стипендія призначається з часу поновлення в розмірі, що відповідає середньому балу їх успішності до призову.

15. Студентам (учням), які перебувають в академічній відпустці за медичними показаннями, виплачується щомісячна допомога в розмірі 510 000 карбованців на місяць за рахунок стипендіального фонду;

абзац третій пункту 17 викласти в такій редакції:

«Студентам (учням) — жінкам, які мають дітей і виконують навчальний план, виплачується щомісячна грошова допомога, передбачена чинним законодавством, та стипендія за рахунок стипендіального фонду»;

пункт 19 викласти в такій редакції:

«19. Студентам (учням), які навчаються без відвідувального виробництва, на час місячної відпустки, яка надається без збереження зарплатної плати за місяць роботи для ознайомлення безпосередньо на виробництві з роботою за обраною спеціальністю та підготовки матеріалів до дипломного проекту, призначається стипендія в розмірі не менше 830 000 карбованців, що виплачується за рахунок відповідних підприємств, організацій, установ».

Міністр Кабінету Міністрів України

В.ПУСТОВОЙТЕНКО.

Зміни, які вносяться до Положення про порядок призначення стипендій Президента України студентам вищих навчальних закладів та аспірантам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1994 р. № 744

Абзац другий, третій і четвертий пункту 1 викласти в такій редакції:

«Зазначені стипендії виплачуються в розмірі:

студентам вищих навчальних закладів першого та другого рівнів акредитації — 2 млн. 30 тис. карбованців, третього та четвертого рівнів акредитації — 2 млн. 380 тис. карбованців;

аспірантам — 7 млн. 440 тис. карбованців».

Міністр Кабінету Міністрів України

В.ПУСТОВОЙТЕНКО.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією обговорювала хід підготовки проведення парламентських слухань по виконанню Державної програми по боротьбі зі злочинністю та про стан боротьби з корупцією. Невідомий цього заходу зумовлена тим, що діюча програма, на думку фахівців, виконується вкрай незадовільно і стала носити чисто декларативний характер. Члени комісії вважають за необхідне активізувати роботу відповідних структур у боротьбі з організованою злочинністю. Запропоновано Кабінету Міністрів України розробити Концепцію протидії корупції, локалізації та знешкодженню організованої злочинності.

Проаналізовано проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оперативну-розшукову діяльність». Зокрема, пропонується вжити заходів до створення правової бази, яка б дозволила використовувати у кримінальному судочинстві дані, отримані в результаті оперативної-розшукової діяльності.

Заслухано інформацію народного депутата І.Біласа про контрабанду і вивіз культурних цінностей за межі України. Наводилися конкретні факти контрабанди та приклади невиконання заходів відповідних органів щодо відшкодування цих вивізів і повернення культурних цінностей в Україну. Щодо цього комісією прийнято відповідні рішення.

Вів засідання голова Комісії Григорій Омеленченко.

Комісія з питань політики і соціально-економічних реформ розглянула програму діяльності уряду, подану Кабінетом Міністрів України відповідно до умов Конституційного Договору. Народні депутати вирішили остаточно визначитися з основних її положень у сесійному залі.

Відповідно до Постанови Президиума Верховної Ради України комісія розглянула подання Кабінету Міністрів проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до Декрету Кабінету Міністрів України «Про порядок використання прибутку державних підприємств, установ і організацій». Парламентарії підтримали дані законопроект і внесуть його на розгляд Верховної Ради України з деякими уточненнями та доповненнями.

Члени комісії, розглянувши подання Верховним Судом України проекту Закону України про внесення змін до статті 43 Закону України «Про статус суддів» та «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України», схвалили їх і внесуть на розгляд Верховної Ради України. Прийняття цих законопроектів сприятиме своєчасному розгляду цивільних справ у суді, а також поліпшення пенсійного забезпечення суддів.

Після обговорення проекту Закону України «Про заборону і заборону діяльності в Україні» ухвалою повернути його на допрацювання.

Розглянувши звернення голови Одеської міської Ради народних депутатів з приводу поновлення органів місцевого самоврядування, визначених законодавством України, парламентарії визначили, що Одеська міська рада не має права самостійно переглядати систему управління в районах міста як через ліквідацію, так і через реорганізацію виконавчих структур непідпорядкованого Конституційним Договором державного чи самоврядування органу. В тих містах і районах, де міська рада народних депутатів не створює питання реорганізації управління районами в місті, діяльність безрайонкових регулюється статтею 50 Закону України «Про місцеве самоврядування».

Обговоривши пропозиції щодо складу Тимчасової парламентської комісії для вивчення діяльності арбітражних судів України, вирішено внести на розгляд Верховної Ради України проект Постанови про створення такої комісії з деякими уточненнями її складу.

Відповідно до Постанови Верховної Ради України депутати обговорили питання щодо уточнення концепції Конституції України, схвалені Верховною Радою України 19 червня 1991 року.

Прес-служба Верховної Ради України.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Презентація тижня

Ще один «Буг» узяв початок на Волині

У ЛУЦЬКУ підписано двосторонню угоду про створення міжнародного транскордонного об'єднання «Бореріон» («Буг», до якого ввійшли Волинська область, Люблінська, Холмська, Зембожська і Тернопільська воєводства Республіки Польща). На церемонії підписання було висловлено думку, що, можливо, до них приєднаються Білоруська область і Брестська область Республіки Білорусь. А вже об'єднання «Буг», як зазначено в його статуті, має відкритий характер для організації місцевого самоврядування і територіальних органів державної влади, а також для відповідних структур інших держав.

ти під назвою «Чистий Буг», розширення прикордонної інфраструктури «Інтерпорт Ковель», розбудова автомобільного та залізничного переходів «Ягодин-Дорогуськ». Як сказав голова Волинської облдержадміністрації Борис Клімчук, сьогодні владні структури області головну увагу зосереджують на довгострокових програмах, віддачі від яких, можливо, буде лише через роки, але така робота потрібна Україні.

А ось думка віце-прем'єр-міністра України з питань економічної реформи Віктора Пинзеника:

— Ми, очевидно, ще не усвідомлюємо, що дасть Волині і всій Україні створення нової економічної структури — «Бореріон» («Буг»). Ефективність об'єднання залежатиме від обох сторін. Польська сторона в цій справі вже має досвід співробітництва з німцями, ми поки що вчимося. Словачка, що робота цього об'єднання дасть можливість залучити і інші країни. Можемо мати дуже цікавий проект. Це один із шляхів, ідучи якими об'єдналися зусилля кількох країн, можна отримати фінансування від міжнародних організацій. А взагалі, створення «Бореріону» («Буг») — добрий поштовх до взаємовигідного співробітництва України й Польщі.

Волинська область.

Календар «ГУ»

Віталій ГАЙЧУРСЬКИЙ,
«Голос України»

Драгомановцям лише 75!

У КРАЇНСЬКИЙ державний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова сьогодні — це третій (за рейтинговою оцінкою) вуз столиці України, це 85 тисяч підготовлених для освітньої ниви кваліфікованих спеціалістів, це 12 факультетів (понад 12 тисяч студентів), це 38 кафедр, на яких зотуються фахівці з 29 найважливіших спеціальностей. Сьогодні колектив університету святкує свій ювілей.

— Звичайно, наш вуз привертає увагу не кожного випускника середньої школи, — говорить ректор УДПУ ім. М. Драгоманова академік АПН України, доктор фізико-математичних наук, професор М. Шкіль. — Але саме тому ми з такою доброзичливістю зустрічаємо тих, хто обрав для себе нелегку педагогічну працю. Для того, щоб стати фахівцем із сучасним рівнем підготовки, в нашому університеті є в основному все: бібліотеки, навчальні кабінети, лабораторії, спортивний комплекс, гуртожитки тощо. На неперше місце я б поставив наших викладачів, чийми зусиллями формуються з оцінками та діють талановиті педагоги. А пишуться драгоманівцями є ким. У нас в різні роки викладали Агатангел Кримський, Микола Зеров, Павло Филиппов, Кость Гуслистий, Микола Холодний, Степан Турчак, Дмитро Затонський, Олександр Грушевський — діячі української науки та культури, відомі далеко за межами свого батьківщини.

Нині одним з наших головних завдань є підготовка вчителів не лише як професійно високих спеціалістів, але й творчої особистості. Є різні шляхи для досягнення цього. Ми практикуємо, наприклад, приїжджати до університету без вступних іспитів, доміримося кращим педагогам України, з якими маємо багаті контакти. Значна роль у добір підготовлених абітурієнтів факультету психолого-педагогічної професії грає в Житомирській, Черкаській, Київській областях та в Києві створені педагогічні класи — надійна база зросту університету.

Шороку наш вуз залишають сотні випускників, які працюють на педагогічній ниві країни — це наш вклад у розбудову відродженої Української держави.

75-ліття це незначна дата, якщо порівняти історію нашого вузу з історією Києво-Могилянської академії.

Отже, 5 липня 1920 року розпочався набір на перший курс Київського інституту народної освіти. За роки свого існування вуз реорганізовувався, змінювали його назву, але незмінно залишався його відданий найбагатшій професії на землі — педагога.

Щасливий час переживає драгоманівський університет — він має нині можливість написати історію свого вузу такою, яка вона була насправді. Адже серед її студентів були не лише Андрій Малишко та Ліна Костенко — перші імена нашої літератури, але й письменники Докія Гуменна — авторка чотиритомної прозової епопеї «Діти чумачого шляху», Григорій Костюк — дійсний член НАН України, автор-упорядник п'ятитомного зібрання творів Михайла Хвилювального в США, Тодось Осьмачка, Михайло Орест (брат Миколи Зерова), Борис Олександрів, Петро Карпенко-Карий та багато інших, хто на життєвих дорогах — і на батьківщині, і в еміграції — з честю ніс гідне ім'я драгомановця.

Небилиця тижня

Григорій ГРИНЬ,
«Голос України»

Чи знав Тобілевич Карпенка-Карого?

ПОЗА всякий сумнів. Як свої п'ять палиць. Адже автор комедій «Хазяїн» і «Сто тисяч» Іван Карпович Тобілевич підписував свої твори псевдонімом «Карпенко-Карий».

Очевидно, цього не знали у Полтавському міськвиконкомі, бо в місті вулиця Тобілевича навіть сусідить з вулицею Карпенка-Карого.

А, можливо, не вияв особливой пошани? Раніше такої честі удостоювався хіба що «вождь світового пролетаріату» — бо мали ми повсюдно (і тепер ще подекуди маємо) задосить вулиць і Леніна, й Ульянова.

Полтава.

Акція тижня

Ганна РОМАНЦОВА,
«Голос України»

Народжуватимемо з Божою й гуманітарною допомогою

На жаль, сучасним українським породіллям важко, як ніколи. Адже ліки, пелюшки, їй до того, що треба жити у таких випадках, їй доводиться купувати самій. Втім, цього тижня до «суть жіночої справи» прилучилися радники посольства Канади в Україні пані Еміль Баран та Роман Ванчук — вони вручили українському Товариству Червоного Хреста подарунки для майбутніх мам. Подія символізувала початок великої програми, ініційованої Товариством Червоного Хреста Канади та України і Міжнародною Федерацією Товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця.

На проведення гуманітарної акції уряд Канади виділив 1 млн. 323 тисячі 860 канадських доларів. Допомогу вже отримали пацієнти Київської обласної лікарні, незабаром медичне обладнання та медикаменти надійдуть до пологових будинків Рівного, Одеси, Чернігова, Луцька, Миколаєва, Херсона, Харкова та інших міст України.

Пригода тижня

Віталій МАКСЮТЕНКО, «Голос України»

Добре спиться у дощ

Під час грози загорівся зерносклад КСП «Маяк» Путивльського району. 10 тонн зерна нового урожаю обернулося на попіл. Пожежно-сторожова охорона господарства, розташована за 100 метрів, не змогла заридити біді, бо саме в цей час один сторож міг поспати у дождь, а другий — на робочому місці.

Сумська область.

Абсурд тижня

Олександр ПІЛАТ, «Голос України»

Забули, де вони живуть? Проросійські сили кримського парламенту не вгадують

Відколи існує Верховна Рада Криму, вона ніяк не може втримати репутації конструктивної. Шороку хто-небудь баламутить депутатський корпус. Здавалося, канули в Лету вишеставляти це на порозі до влади лідерами Республіканської партії Криму партія «Республіканське движение Крыма» Юрієм Мешковим і Сергієм Цековим — надумана кримсько-російська ідея... І сама партія, і «движение» розпалася як картковий будинок, бо не мали під собою ніякого ґрунту. А з обранням нового керівництва парламенту переважна більшість депутатів заявила про твердий намір працювати у правовому полі України.

Та де там. З ініціативи проросійських депутатів у парламенті розпочали збирати підписи під заявою щодо встановлення в залі державного прапора... Російської Федерації. А 11 вересня депутат Тетяна Рябчикова оголосила заву 61 депутата з цього приводу. Його автори дану субстанцію пов'язують з 400-річчям від дня народження Богдана Хмельницького і з тим, щоб Крим став моїм другом між Україною і Росією.

Депутати фракції «Республіканська партія Криму» Володимир Трошин і Наталія Красновська внесли до зали державний прапор Росії. Залим біля президії парламенту з'явилися депутати фракції «Курултай» і розгорнули національний прапор кримських татар. Депутат Ліля Буждурова заявила: «Якщо ви вважаєте за можливе внести до зали прапор іноземної держави, то ми маємо право внести прапор народу, який живе на цій землі». Фракція «Курултай» внесла також макет з усіма прапорами держав — членів ООН і запропонувала оголосити ВР Криму філією Генеральної Асамблеї ООН. «Ми зробили це свідомо, — сказала Ліля Буждурова, — щоб довести ситуацію з анексією Російського прапора до абсурду».

Але заява депутатів — одне, а потрібне все-таки рішення парламенту. Через те, що Голова ВР Криму Євген Супрунук не має навіть права ставити на голосування питання про правомірність встановлення в залі прапора іншої держави, він попросив на це дозволу сесії. І тут депутатам виставило здорового глузду. За таку пропозицію висловилися лише 36 депутатів.

Все ж у залі залишилися прапори Росії і кримських татар. Ліля Буждурова заявила: «Національний прапор кримських татар буде висунуто лише після того, як із зали вивесить прапор іноземної держави».

У розмові з журналістами 6. Супрунук підкреслює, що «внесена до зали прапора Росії — це новосен». Наголосив на тому, що згідно із законодавством нашої держави кримську символіку — герб, прапор, гімн — можна використовувати лише разом з державною символікою України.

Що й було, до речі, зроблено після обрання нового керівництва парламенту. Тепер у залах засідань ВР Криму, його президії і в кабінеті 6. Супрунук встановлено державний прапор України і прапор Автономної Республіки Крим. Щоправда, герб поки що лише кримський. А над будинком ВР Криму майорить один прапор — прапор автономії. 6. Супрунук також зазначив, що частина тих депутатів, які підписали горезвісний заяву, не розбіралися в суті справи. Власне, це показало й наведене вище голосування. Таких залишилося лише 36 депутатів.

Книга тижня

Про той «рай», що мали ми колись

На запитання нашого кореспондента відповідає

прозаїк Григорій КОЛІСНИК

Примієм дарунок зробило мені видавництво «Український письменник» — напершті побачив світ мій історичний роман «Тризна» — про трагічну долю наказного гетьмана, борця за волю України Павла Полуботка. Того самого чернігівського полковника, який свого часу не підтримав сувійного кроку Мазепи на розріз з підступним північним сусідом і, зрештою, помер у петровських катівнях на берегах холодної Неви. Книжка вийшла невеликим накладом — лише 10 тисяч примірників. Отож дарма її шукати на прилавках наших книгарень — увесь тираж закупило Міністерство культури і місцевих для бібліотечної системи.

— Скільки тепер коштує письменницька праця?

— По суті копійки. Мені нараховано за «Тризну» 11 мільйонів карбованців гонорару, третина з якого пішла на різні датки.

Щоправда, мені призначили державну стипендію — доволі солідну. Але я ще не отримав жодного карбованця, бо Міністерство кілька місяців не надавав державних грошей на ці потреби.

— А над чим працюєте?

— Букальню пишати діями закінчив документальну повість «Мой рай». Це епопея епопеї роздуми про той складний час, в якому ми ще донедавна жили, про людей, з якими мене зв'язала доля, зрештою, про долю мого покоління.

Анатолій БЕНЬ, «Голос України»

Кому війна, а «жирним котам» — мати рідна

Нотатки з чергової наради в адміністрації Президента України

У цієї наради, куди запросили народних депутатів України, представників правоохоронних органів, керівників двох громадських об'єднань — юристів й адвокатів, була своя велика інтрига. Як відомо, саме там, у президентських апартаментах, забуксувала ідея голови постійної парламентської Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Григорія Омельченка про створення спеціального органу для боротьби з мафією — Національного бюро розслідувань (НБР). І це тоді, коли Президент Леонід Кучма не минає нагадати про свої наміри невідомо створити таку державну структуру. Пояснюють, що було навіть підготовлено проект відповідного президентського указу. Що ж тоді (чи хто?) гальмує здійснення цих намірів? Ажме мова не просто про якусь дрібничку на тлі тисяч клопотів глави нашої держави, а про стратегічний курс А. Кучми, якого він обіцяв народам України дотримуватися, — викоренення в державі мафії й корупції. Тим паче, що поки що оголошено Президентом війна «жирним котам» мало чим погіршила їх «раціон». Мало того, як висловився на нараді народний депутат України підполковник СБУ Анатолій Ермак, ці «коти» стади ще жирніші, а їхні «кошенята» нагуляли жиру, щоб стати ще «крутішими» од батків. Для переконливості депутат попросив згадати, хто нині «накадав лапу» на паливно-мастильні ресурси для Криму.

Президентіві і справді не позаридиш. Для втілення своєї стратегічної лінії він отримав у спадок від минулої влади «умертвений» закон про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю. «Умертвений» тому, що насамкинець свого існування минула Верховна Рада не встояла перед шаленим тиском міліцейської лобі й скасувала вертикальну підпорядкованість спецпідрозділів з боротьби з організованою злочинністю і підпорядкувала їх начальникам міліції на місцях, котрі обіцали самі справитися з мафією. Намагаючись у певний спосіб врятувати ситуацію, А. Кучма надає міліції і СБУ ще один грізний інструмент — право на превентивні тридцятидвовішні арешти осіб, запідозрених у причетності до організованої злочинності, та й це, як бачимо, допомогло що мертвому припарка.

З другого боку, до певної міри руки Президентів за зв'язала і Верховна Рада, яка дев'ять місяців не могла «народити» Закон «Про боротьбу з корупцією».

Одне слово, ні надійних правоохоронних структур, ні належної законодавчої бази Леонід Кучма не мав. Тому, за логікою, НБР потрібне йому, а отже, й усій державі, як повітря.

Судячи з розмов на нараді, представники президентської команди, зокрема помічник Президента генерал Юрій Гаврилов, з цим у цілому згодні. Однак вони за іншим принципом створення цієї правоохоронної структури, од якого останнім часом відмовився Григорій Омельченко. Себто в адміністрації Президента хочуть бачити НБР як механізм захисту спеціальних підрозділів з боротьби з організованою злочинністю, що діють у МВС і СБУ.

На думку Г.Омельченка та його прихильників, ситуація змінюється, і нині може статися так, що наявні відомі спецпідрозділи буде уже розформовано, а нову структуру ще не створено. Як результат, виникає вакуум, який на руку мафії. А де гарантія, що від цієї «шумоки» котраєся із політичних сил, скажімо пропрезидентська, не скористається з нагоди здобути собі для наступної політичної боротьби банк даних спецпідрозділів. До того ж буде втрачено й елемент конкурентності, НБР залишиться монополістом, і ніхто не гарантує, що й у цій службі не заведеться корупція. І наразі, як сказав новий голова постійної парламентської Комісії з питань законності і правопорядку Олександр Жир, який не раз згадував в одне й те саме фразеологічне (а це засвідчив час!) в боротьбі з корупцією підрозділи — від того НБР ефективнішою не стане.

Не вдалося остаточно з'ясувати і предмет діяльності НБР. Не зійшлися сторони і в питанні про те, кому має бути підпорядковане НБР. Полковник Омельченко зізнався, що раніше він задумував цю структуру під сильну державну постать — тодішнього прем'єр-міністра Леоніда Кучму. А сьогодні, з огляду на зміни в розстановці політичних сил й особливо, коли «засвітилися» апетити й забаганки окремих їхніх представників, він вважає, що цю назвичайно могутню структуру мусять контролювати і Президент України, і Верховна Рада, котра має затверджувати подання Президентом кандидатури на голову НБР та його заступників.

Незаперечним здається лише одне — НБР як ніяк не може бути підпорядковане Кабінетові міністрів, з якого насаперед воно має викоринувати корупцію і продажність чиновників.

Може склалася патова ситуація. Команда Ю. Гаврилова

вважає, що лише Президент Леонід Кучма своїм указом може реально створити таку вкрай потрібну силову структуру, а не Верховна Рада, котра мало не цілий рік приймала пакет антикорупційних законів. Команда Г. Омельченка не заперечує, що це prerogative Президента України (саме тому вони до нього свого часу і звернулися), але нагадує, що НБР має бути органом дізнання й попереднього слідства, займатися оперативнорозшуковою роботою. А таке право йому може дати лише Верховна Рада України, висни відповідні доповнення до Кримінально-процесуального кодексу та низки інших законів. І парламент, як запевнили ті самі Г. Омельченко та О. Жир, вони сьогодні спроможні переконати. Обидва депутати мали козир — саме того дня Верховна Рада прийняла дуже принциповий пакет антикорупційних законів, а це дає підстави вважати, що для оціщення державних структур від метастазів корупції правова база уже з'явилася.

Вихід із цієї ситуації один: коли справді є обопільне бажання дати бій п'ятій — мафіозній — владі, то треба негайно шукати компромісного рішення.

Певне, виконуючи якісь попередні плани, досить дипломатичний заступник глави адміністрації Президента Леонід Підпалов, котрий віз нараду, кілька разів пропонував зайти далекою — поміркувати над розробленням чергової програми боротьби із злочинністю, виробити звернення учасників наради до Президента й Голови Верховної Ради і сформувати робочу групу для створення спеціальної структури з боротьби з мафією і корупцією.

Робочу групу, яка за тиждень-два має виробити план подальших дій і підготувати підпалові указу Президента, створили. А от працювати над цим однією програмою Омельченко і його однодумці категорично відмовилися. Програм дозвіли приймати й звернення до керівників держави, мовляв, зайве агітувати їх потреби немає.

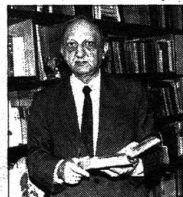
Чи справді такої потреби немає, пересвідчився найбільшим часом. А поки що, як кажуть, інформація для розуміння: по закінченні наради досить дружньо налаштовані А. Підпалов й Г. Омельченко дали короткі інтерв'ю українському телебаченню, у яких кожен висвітлював власну позицію. Через кілька годин «УТН» «зовуило» лише слова представника президентської команди. А. Підпалов на висловлене з цього приводу подивування Г. Омельченка пообіцяв розібратися...

Долі людські

Женя ЦЕРУНЯН, головний редактор газети «Араган»

Я люблю тебе, життя!

Замолоду, ще студентом медичного інституту в Північній Осетії, Олександр Навакиця зробив свої перші кроки в науці, які були відразу помічені. Завершивши аспірантуру під керівництвом академіка П. Снохіна, він 1952 року захистив кандидатську, а 1961 року — докторську дисертації. 1965 року йому присвоєно звання професора, а 1988 року його обрали академіком Академії медичних наук Радянського Союзу (тепер Росії) за спеціалізацією гігієна праці та професійних захворювань; 1992 року обраний академіком АН України.

Олександр Навакиця пройшов довгий і важкий шлях науковця. З 1951 р. працює в Донецькому науково-дослідному інституті гігієни праці та професійних захворювань, а 1968 року переїхав до Києва, де й працює в Київському науково-дослідному інституті гігієни праці та професійних захворювань, очолюючи відділ фізіології праці.

Велику вагу мають наукові та клінічні дослідження вченого. Відомі його спостереження над видозміненими органами дихання, серцево-судинної та нервової системи, впливу на них різних чинників та професійної діяльності.

Особливої уваги заслуговує праця Олександра Навакиця в галузі фізіології та функціональних систем, результати якої опубліковані в монографії «Вікова працездатність людей розумової праці».

Скруп'юльозні дослідження, проведені академіком, дозволили створити методи запобігання професійних захворювань, реалізовані на електростанціях та в інших галузях господарства України, Росії та Вірменії. Визнаний учений є учасником програми ліквідації наслідків, спричинених аварією на Чорнобильській АЕС. Разом із групою учених він буквально з перших тижнів приступив до цієї важливої й відповідальної роботи, виявляючи стан оперативної групи та розробляючи методи подолання стресових ситуацій. Безпристрасний учений наполегливо впроваджує у життя свої методи, покладаючи спроби збереження життя. За цю працю він удостоєний урядових винагород.

О. Навакиця — автор понад 300 праць, з яких 17 — монографії, 34 — опубліковані за кордоном. Під його керівництвом захищено понад 45 дисертацій.

Такий він — учений, аудіолог, почесний голова вірменської громади у Києві, академік Олександр Навакиця, який, на верховинах свого 70-річчя, з усім запалом присвячує себе праці і робить це без гучних слів, без надутих, а всі труднощі для нього мають лише тимчасовий характер.

Медицина

Марина МІРОШНИЧЕНКО, журналістка

Старість — не радість

Але і її можна підсолонити. Або й віддалити. І насамперед — добрим самопочуттям

То прикро, але факт. Мало хто з жінок знає, що поява з роками тих чи інших недужань або й хвороб — серцево-судинних, гіпертонії аж до осторбожності й порушень кісткового обміну — найчастіше є результатом гормональних змін у жіночому організмі. Ажме в жінок, яким минуло 45 років, починають даватися ознаки певних гормональних порушень, тобто відбувається розбалансування гормональних рівнів, відчужується брак гормонів, що, зрештою, і призводить до патологічних змін в організмі. Закінчують це все для жінки найчастіше лікарі, де в ортопедичних відділеннях лежить чимало бабусь з переломами шийки стегна.

Тепер причини цього негативного процесу вже стали зрозумілі спеціалістам, і лікарі рекомендують займатися профілактикою клімактеричних розладів. А почали з того, що спробували вводити жінкам естрогени — гормони першої фази жіночого циклу.

Уперше їх запропонували в середині 80-х років фірма «Шеринг» створити лінійку вилуску препаратів для терапії жінок старшого віку. До речі, відкриття, виявлення й практичне використання статевих та інших гормонів належать до найбільших досягнень сучасної медицини.

Останнім часом спеціалісти із «Шеринга» запропонували гормональні препарати зі спеціальними формулами. Зокрема, «Прогіно-21», яка містить у собі гормони дуже подібні до природного жіночого гормону. Згодом з'явилися «Цикло-Прогіно» та «Клімен». Як стверджують спеціалісти, за умови періодичного вживання цих препаратів уже через 2 — 3 місяці настає значне поліпшення самопочуття жінки.

Треба зауважити, що аналогічні проблеми з'являються і в чоловіків. Шоправда, даються вони трохи інакше. Якщо у жінок клімактеричні розлади призводять до значних змін у самому організмі, хоча не обходяться і без роздратування, проблем з нервами, то в чоловіків вочевидь переважають психоемоційні загострення. Для того щоб вони не з'являлися, спеціалісти рекомендують вживати препарат «Превіорін», який має доволі м'які властивості й і стабілізує гормональний рівень чоловіка.

Гормональними препаратами з маркою провідних зарубіжних фірм раніше мали змогу користуватися лише пацієнти привілейованого 4-го медичного управління — до інших атак ці ліки просто не потрапляли. Ситуація істотно змінилася останніми роками, коли на українському фармакологічному ринку з'явилися контрафактивні й гормональні засоби фірми «Шеринг». А в Київському науково-дослідному інституті педіатрії, акушерства і гінекології на кафедрі охорони материнства й дитинства вже протягом чотирьох років проводять спеціалізовані прийоми жінок, причому — безплатні, які страждають від клімактеричних розладів, а для лікування використовують препарати з маркою відомої німецької фірми.

«Шеринг» прийшов в Україну з серйозними намірами й надовго. Шоби бодати трохи підсолонити життя людей старшого покоління або й взагалі віддалити старість.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Факт

Дружина посла хоче їздити на природу «Волинянкою»

ЯК ПОВІДОМИЛО Волинське телебачення, на Луцькому автомобільному заводі завершено роботу над «Волинянкою» політичного варіанта. Машина незвичного жовтого кольору, призначена для дружини посла Великобританії в Україні.

Луцьку «Волинянку», яка відрізняється від інших автомобілів полішеними тьмяно-діаманчними вистоями, леді замовила для прогулянок на природу. Вартість спецзамовлення — кілька тисяч доларів. На автозаводі про всяк випадок тютюють це один такий автомобіль. Для кого? Зарубіжних посольств в Україні багато. Можливо, знайдеться те леді, яка захоче мати всюдихід із Луцька.

Росія як Росія

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Під короною північного саява

1. Чому всі просяться до капіталізму?

Про доволі провінційні місто Усінськ, що на півночі Республіки Комі, неподалік Полярного кола, кілька місяців тому заговорив буквально увесь цивілізований світ. І насамперед ті, хто особливо переймається екологічними проблемами. На магістральному нафтопроводі поблизу цього міста сталася аварія, і тисячі тонн нафти затопили-забруднили місцеву лісотундру. Достатньо сказати, що потік Безіменний, який впадає у річку Колву, скоріше нагадував тоді нафтову жилу — нерідко нафтовий пласт на волі сіват метри. Звісно, тепер ситуація вже не така загрозлива, але й досі у басейні Безіменного (та й інших лінійках) працюють спеціальні бригади, які очищують забруднену-загнанину територію. Причому там, де нема змоги змити рештки нафти і мазуту водою і зібрати в ємкості, йдуть у хід лопати й носилки, а то просто виривають забурдені кулі і спалюють їх. Марудна і неприємна то робота, але жити на просякнутій нафтою землі, коли все живе навкрути гине — ще гірше. І небезпечно для здоров'я. Зрештою, до ліквідації наслідків нафтового викиду залучено сотні тисяч місцевих жителів, які це донедавна шукали роботи і мали статус безробітного. Справді-бо: коли б не нещастя — не було б і міста.

Ще донедавна в Усінську, на навколишній нафтовій родовищі, жили не тільки «за туманом», але й за довгим рублем. Бо високий оклад, половин, преміальні, північний коефіцієнт — так і «набігало» до тисяч рублів, а то й більше щомісяця. Що то були за гроші — ми ще не забули.

Я двічі побував повернутися в Україну, — розповідав мені буряльник Іван Савлюк. — Бо і батьки живуть у селі під Івано-Франківськом, і сам там виріс. Та коли цілий місяць посидів за кермом «газона» в тамтешній колосній й отримав 140 рублів, мене ніби зуха на Спась укусала: «Е-е, за такі копійки я жити не можу». Чи томіше — не звик. І знову повернувся на Північ.

Тепер, звісно, часи не ті. Проблем побільшало. А тут, ближче до Полярного кола, — і потіги. Життєве будівництво зведено до мінімуму, а це сотні сімей в Усінську, та особливо — в робітничому селищі Парма (на мові комі — «тайга»), звідки двадцять років тому починалося освоєння нафтовиками навколишніх родовищ — тісняться у тимчасових дерев'яних будинках барачного типу. І шансів одержати добротну квартиру, з усіма комунальними вигодами, у них залишається дедалі менше. Ось хіба що купити. Тим паче, що чимало усіцих протомом останніх років переїхало в інші регіони Росії, поближче до батьківського дому.

Поступила таким чином і технолод Ельміра М. Була в неї і робота, і квартира в Усінську, куди приїхала майже п'ятнадцять років тому після закінчення технікуму. Та життя не складалося — розлучилася з чоловіком. А тут ще зарплату почали видавати із великим запізненням. Заробити тих триста-чотириста тисяч рублів (для Півночі це доволі скромна сума) — їй виплатили через кілька місяців — і тієї зарплати, як кіт напалак: інфляція усе «з'їдала». То й здава квартиру по найму, сама зареєструвалася як безробітна і поїхала на ціле літо з сином до матері у Башкортостан. Там у неї великий город, свій сад — отож роботи вистачало. А допомога як безробітний іде вчорашній нафтовичок не менша за колишню зарплату.

Тепер Ельміра знову шукає роботу. Бо з кожним місяцем розмір допомоги їй як безробітний зменшується. Але хоче потрапити у спільне підприємство. Не обов'язково за спеціальністю. Бодай, прибульницькою. «Тоді можна буде залишатися в Усінську. А так немає ніякого сенсу», — потув їй дає неї.

Найвідоміше в цих краях спільне підприємство — це акціонерне товариство закритого типу «Коміартикойла», яке буквально кілька тижнів тому відідав Прем'єр-міністр Росії Віктор Черномірдин. Створене воно чотири роки тому об'єднанням «Комінфак» спільно з канадською фірмою «Галф» на базі 4-ї експедиції Усінського управління бурових робіт. Шоправда, тепер у росіян з'явився новий партнер — відома компанія «Брітнігаз», яка викупила канадську половину акцій АТ.

Але почерк роботи не змінився. Тут не звикли ні до простоти, ні до хаотичності. Усі оперативно-виробничі справи вирішують протягом кількох хвилин: з допомогою рації. Що потрібно для нормальної роботи — відразу підвезуть

на «точку», де ведуть бурові роботи, качають нафту чи ремонтують свердловину.

Раніше, коли я працював майстром у нафто-газовому добувному управлінні, то тільки тим і займався, що шукав інструменти, деталі, механізми, — розповідає супервайзер (у буквальному перекладі з англійської — головний наглядач) бригади з капітального ремонту Віктор Журавковський. — Випрошував, «вибивав», минав за пляшку-другу... Тепер я все це гадаю, як дурний сон. І думаю: неже так можна було працювати? Бо все, що потрібно для нормальної роботи, у нас є. Причому високої якості, імпорте. Але і всі затрати скрупульозно підраховуємо, щоб якнайменше у передбачені кошторисом, а то й заощадити гроші, якщо це можливо.

— Маєте від того якесь матеріальне заохочення? — Ані копійки. Але я як так розумію: «Мініше стостіме на ногах наша фірма — ліпше житиме моя сім'я».

Треба сказати, що працівники «Коміартикойла» принаймні не нарікають на матеріальні нестатки своїх сімей. Але і потрапляють сюди на роботу найкращі спеціалісти. Причому за неординарної умови: вони повинні мати рекомендації тих, хто вже працює у фірмі і надавав практично у польових умовах, з брудною пилотою і давно непрацюючою білизною на постелі, буде приємно здивований. Бо тимчасове житло у тундрі — за 100—150 кілометрів від дому — супервайзера і майстра (а вони на «точці» проводять безвиїзно два тижні) може конкурувати з

декимись міськими квартирами: холодна, автоматична пральна машина із сушарнею, дорога японська відеоапаратура, інші побутові прилади, зручні меблі, туалет, духова кабіна завжди з теплою водою. Та ще у приміщенні постійна температура, яку сам себе забачає мати. У розпорядженні як у супервайзера, так і в майстра «про всяк випадок» є службові «Нива».

Важкої після 12-годинної зміни йдуть відпочивати в кемпінг, що за кілька кілометрів, але також є ці побутово-кухонні умови для того, аби «відітти» від роботи. І так протягом двох тижнів щомісяця.

Як бачимо, новітні капіталісти на це не шкодують грошей, не економлять на кожній дрібниці. Але й небагато, а тим паче — п'янтас не терплять. А хто на це «страждає», виганяють відразу. Без попередження, умовлянь та різних погроз за професіоналами.

... За годину до відльоту з Усінська В. Черномірдин із задоволення йому лаконічно заявив: «Ми тут надомо, ми тут завжди. Наявну в Усінську базу використуватимемо максимально довго. І в врахуванням цієї бази братимемо Північ, розроблятимемо родовища... І гаварячи це сьогоднішній день потреба будувати в цьому регіоні нове місто». Одне слово, прем'єр дав зрозуміти усім, що Усінськ Росії потрібний, і місто може розраховувати на підтримку держави. Як воно там буде — покаже час. Але чого може вартувати «тарське» слово, та ще й у провінції, свідчать так: вже через кілька днів ціни в Усінську на квартири, гаражі, дачі істотно зросли.

Скаже, що надто зозаляються тут і ті, хто починав освоювати нафтові родовища при хрипав зголом, бо вже цілі дачні мікрорайони з'явилися за містом. З городами, теплицями, банями... І все здебільшого на болоті, або в ліпшому разі — на піску. Як і ті, хто прийшов зовсім недавно, взявши собі у союзники інноземний капітал. І вже першу бурову установку американської фірми «Паркер» монтує тут, за Полярним колом, на Верхньовоєйському нафтовому родовищі. Так, місцевим буряльникам не вистачає роботи, але британські компанії «Коміартикойла» наподіляють на тому, щоб залучати до роботи й інші інноземні компанії. Ажале має бути конкуренція! Та хто в ній візьме гору — неважко здогадатися. Досить навіть на око порівняти дві бурові установки, які, до речі, і стоять неподалік одна одної, щоб зрозуміти далекоюсяжні висновки.

Кажуть, донедавна дітей в Усінську влітку взагалі не було видно. Їх батьки відвозили на Південь — поближче до моря, до родичів, у піонерські табори... Тепер такого вже немає. Ажале багато сімей роками не виїжджають у відпустку — Дорога поїздом далека і незручна, а на літак — грошей немає.

Не всім, звичайно. Он майстер Олександр Анікушин з «Коміартикойла» збирається провести відпустку з сім'єю наступного місяця у Туреччині. Вже виробив закордонні паспорти. А поїхати звідси на середземноморські пляжі легше, ніж, скажімо, в Ялту чи Сочі. Туристичні фірми організують чартерні рейси безпосередньо з Усінська. Платити гроші — і загорайте на здоров'я!

А буряльник Іван Савлюк проводить свою відпустку, як правило, в прикарпатському селі Ітанувка, у батьків. Туди відправляє на літо і дружину з донькою-школяркою — його зарплата в «Коміартикойла» дає змогу це робити. І на жодні кордони і митниці не скажеш. Бо розуміє в тому, що сьогодні сутужно житиєсь багатом росіянам, треба шукати причини не в розпаді Союзу, не в появі нових держав, зокрема — України, а передусім у чомусь глибшому, суттєвішому.

Та й добробут Івана і його сім'ї протягом останнього часу не погіршився, а скоріше — наваки.

Пам'ятає фразу, сказану супервайзером ремонтної бригади: «Мініше стостіме на ногах наша фірма — ліпше житиме моя сім'я».

Республіка Комі.
На змикає: збирають нафту і мазут на берегах потоку Безіменний; ось такий він, майстер Анікушин на малюнок, зроблений рукою робітника; без доброго настрою гарної зачіски не зробив.

Зарубіжні зв'язки

«Гарну річ завжди приємніше купувати у гарній крамниці»

Вітчизняного товаровиробника визнають у Європі

НЕЩОДАВНО в Києві вперше побував генеральний директор голландської фірми «P i P Binkelriprichtingen BV» (R e R Winkelrichtingen BV) з комплексного обладнання магазинів пан Роналд Ван Лотпрікен. Мета його поїздки була суто діловою. Та офіційні зустрічі й переговори не завадили одному з найбільших бізнесменів Європи ближче ознайомитися з Україною. З Рональдом Ван Лотпрікеном розмовляв наш кореспондент.

— Пане генеральний директоре, кажуть, ви досить добре знаєте нікшійний економічний стан України. Проте, приїхавши до Києва, не обмежились знайомством з ним, а провели ряд ділових зустрічей. Чи не припускаєте ви, що це може започаткувати діяльність вашої фірми в Україні?

— Так, ви маєте рацію, у нас є такі плани, і ми сподіваємось, що наша діяльність тут виявиться корисною і небезуспішною. Я добре знаю, що магазин переважно відвідують покупці із середнім достатком, для котрих ціни на товари мають певне значення. Ціни на товари вони завжди виставляють з його якістю. Але при цьому небадужі й до дизайну магазину — він відіграє додаткову привабливу роль. Гарну річ завжди приємніше купувати в гарній крамниці. Психологія покупця в усьому світі однакова: за рівних умов на ціни він віддасть перевагу торговельному закладу, де його краще обслужать, який інтер'єр привабливіший.

Ми вважаємо, що нині ситуація в Україні сприяє початку діяльності тут «P i P» — відбувається приватизація, тисячі маленьких і великих магазинів стають приватними, їх власники, звісно, прагнуть того, аби їхні магазини були зручні, гарні, щоб покупцеві віддавав перевагу саме їхньому торговельному закладу, робив вибір на їх користь.

— І все-таки, які «за» подолали консерватизм, властивий кожній солідній фірмі, підтвердили «P i P» до певного ризику, пов'язаного з початком діяльності в країні з нестабільною економікою?

— Справді, наші кроки в цьому напрямі швидкими не назвеш. Проте, переконаний, їх можна вважати за досить поступальні. Все більш як два роки наша фірма тісно співпрацює з кількома українськими підприємствами, які виробляють сталеві штампвальні деталі для нашого торговельного обладнання. Наші нові партнери довели, що вони можуть працювати на найвищому професійному рівні, якість деталей, що їх виготовляють на українських заводах, відповідає стандартам «P i P».

В результаті такої діяльності виник колектив однодумців, українська сторона переконана керівництвом нашої фірми в тому, що за нашої підтримки вони зможуть ефективно займатися в Україні обслуштуванням магазинів продукцією, яку виробляє «P i P», при цьому істотно розширюючи асортимент українських комплектувальних, що їх поставлятимуть до Голландії.

Кілька місяців назад у Києві побував технічний директор «P i P» Руд Дікман, у «Київпроект» за сприяння українських колег було організовано невелику виставку з демонстрацією продукції нашої фірми. Незважаючи на її скромні масштаби, вона отримала позитивний відгук у відвідувачів. Ми вирішили відкрити постійну виставку-продаж нашого обладнання. Приміщення для неї нам люб'язно нададо київське АТ «Метал-пресмаш» — один з наших партнерів з виробничої діяльності.

— Інноземні фірми поки що дуже нерішуче існують свої кошти в економіку України. А ви готові до створення спільного підприємства?

— Так. Але при цьому розуміємо: для того, щоб наша продукція знайшла масового покупця в Україні, треба істотно зменшити на неї ціни. Це можливо тільки в разі, коли значна частина комплектувальних для виробляемого нами обладнання випускається тут — в Україні. Якщо наші плани здійсняться, ми на взаємовигідних умовах готові передати українській стороні і наші ноу-хау.

Розмовляв Роман БАТРИЧ.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

Куди течеш, Дніпре?

ЯКЩО у краплині води справді можна побачити відображення чогось великого, то у краплині дніпровської води вже давно більше трітти, ніж цілющості, бо Дніпро сьогодні — це ріка, яка вмирає в зоні злочинного розбійництва.

Якщо ми й досі гадаємо, ніби живемо в зоні екологічного лиха, то дуже помиляємося. Бо насправді лихо з нами, з нашою хворюю совістю і нашим злочинним способом життя, коли нічого ступого не цинемо, прикриваючи себе і своїх помічників на загибелі.

Якщо нам справді не уникнути кінця світу — потоку чи ще чогось страшнішого — то це буде не за злілими якихось надприродних сил, а самоубийство, бо в дарованій нам природі не вистачить сил оборонятися, отож і вмирати у власному багні.

Уже багато літ я живу на самісінькому березі Дніпра, бачу його щодня. І часто мені здається, що могутня ріка ніби лякана: боїться кожного, хто до неї приходить. Бо не вірить чи й не пам'ятає, щоби приходили з добром. Досить піднятися за межі міста вгору проти течії, туди, де за недбані і потрошені плавні, або спуститися вниз, за поруйнований закуток колишньої фортеці Кодак, як скрізь наражаєшся на зараженість і сміття. А куди скидають нечистоти? Хіба не в ту криницю, з котрої п'ють воду. То Дніпро уже немов чужий людям, а люди чужі йому, і все разом це справляє гітліче враження. Переліс — спустошленої зони для людських душ. Бо, мандруючи далі берегами, хоч і бачиш всюди невідлічні зкупчення халупних «дачних» забудов, однак вони — явне грабуння і нищення берегів, коли Дніпро начебто близько, а ближчим, рідшим не стає.

Хай це моє суб'єктивні і замішані на почуття міркування, але ж достатньо і цілком офіційних та авторитетних свідчень, що голова рка України приречена нинішнім поколінням. Це треба тільки чесно і вголос нарешті сказати. Саме на останню четверть століття припав той рубіжон, після якого ріка потекла в небуття, а нами нічого не робиться, щоб відвернути загроз.

Природа, до речі, завбачливо «зайструвала» механізми знекодження різного неспотребу, і кожна ріка в тому числі спроможна оновлювати себе, коли від будь-якого забруднення й сліду не зостається. Однак це відбувається за однієї умови: на тисячу частин чистої води має припадати лише одна частина стійної. А сьогодні у Дніпрі порція бруду розбавляється тільки в тридцять котирьох тожонних порцій природної. І то це за дуже оптимістичними обчисленнями. Бо ось в академічному інституті природокористування й екології (котрий не випадково, думаю, «прописаний» у Дніпропетровську) кандидат біологічних наук Алла Коробльова заявляє, що за ретельного врахування всіх джерел занепащення в межах Дніпропетровської області реальне співвідношення змущування стійної та природної води — одна частина до чотирнадцяти. А це в «перекладах» на розуміння людини означає: якщо в природній воді є одна частина чистої води, то в воді Дніпра є чотирнадцять частин бруду.

Зона екологічного... розбою

ді» на розуміння мову означає: ріка уже однозначно втратила здатність самостійно «утилізувати» відходи та відроджуватися у первісному вигляді. І без людської допомоги в даному разі безпомічна.

І нині загроза навіть не в тому, що у Дніпрі вміст свинцю, цинку, міді, кобальту, хрому, марганцю, інших металів, радіонуклідів, нітратів і пестицидів, ще понад півтори сотні різних отрутохімікатів у кілька десятків разів перевищує «допустимі» норми накопичення. Страшніше, що вкупі вони давно утворюють найнепопереданіші і надто шкідливі суміші, сполуки і — даруйте — «настойки», взаємодіють, вступають у всілякі бурхливі чи уповільнені хімічні реакції. А результат — і кислоти, і луги, й окисли, й отрути, і ще, божна що, й техногенного навантаження Дніпро уже не витримає.

Мало хто знає, приміром, що традиційне знезараження дніпровської води «хлоркою» (від живих організмів і збудників хвороб) — це сьогодні не просто як смертну припарку, а вже навіть небезпечний чинник. Адже у стінних водах з частотою активної «хлорки» там і тут утворюються досить отруйні сполуки. І це настільки небезпечно, що коли негайно не відмовимося від хлорування води, то це незабаром назвуть червоним екологічним злочинним проти свого народу.

Черговим тому, що йому передувало і передуватиме надто багато скоєних раніше. Бо чому Дніпро, і особливо у нас, на Дніпропетровщині, перебуває сьогодні у такому катастрофічному стані? Тільки тому, що ми на його берегах і притоках не господарюємо, а поводимо себе, як хижаки і безбаченки, трощимо, нищимо, захаращуємо — грузимо по самісінькі вуха у бруді. І правдива ріка проста першою і найчутливіше реагує на це немислимим і безпрецедентним безчинством. Все те дошкульне і непоправне, що в її басейні ді-

стається водоймищем, ґрунтам, лугам, повітряному простору і т.д., потім наздоганяє нас, загадує і гальмує течію Дніпра.

Отож насправді ми живемо не в зоні екологічного лиха, а в зоні екологічного розбою. Почнемо з того, що Дніпропетровщина — це багатюща родовища залізної, марганцевої, уранової руд, вугілля й газу, гранітів і коаліти, інших корисних копалин. Здавалося б, тільки втішайся і розумно розпоряджайся цим добром! Але як здійснюється видобуток? З безбачим марнотратством і «перелопаченням» підземних сховищ і руйнівними зрушеннями поверхні, на яку виключають і кубокілометри шахтних вод, на якій складують і мільярди тонн породи. Або риють велетенські кар'єри, з яких потім вибухи здійснюють високу у небо сотні тонн гірничої маси і пилюки. І не лише американці виявилися хитрими й уже давно практично не видобувають копалин на своїй території. І в решті світу в переважній більшості вже навчилися або з мінімальними втратами для навколишнього середовища виймати не обідає з надр, або неодмінно відновлювати поруйноване. А в нас, куди не ступи, мертві краєвиди, мов після страшних, атомних побойб. І рукотворні курні гори твердих порід — відстійники рідинних відходів, що постійно просякують отрутою дедалі глибші верстви землі.

На обох берегах колючого Дніпра розпочалося, по суті, й вимирання люду. Я просто не наважуюсь обнародувати статистику з цього приводу, та вона моторошна: яка роздобув у місцевих інстанціях. Скажу лише так: протягом останніх п'яти років у кілька разів зріс відсоток онкологічних захворювань, почастилися і дитяча смертність.

Вже не знайти на Придніпров'ї матері, в молоді якої немає оприлюднених сполук. А нам усе не по кишені замкнені, безвідходні чи сухі технології, очисні комплекси, які працюють з максимальною ефективністю. Ось і розплачуємося найдорожчим — людським життям.

Я не навіяні і розумію: то просто несерйозно вести сьогодні мову про згорання на берегах Дніпра виробничої діяльності. Тим паче, що це стосується виробничої діяльності на території майже всієї України. Але ж і не треба спростувати того факту, що ми створили німісвине, природовбивче виробництво, котре зрештою — рано чи пізно — змусить нас замовкнути. То чи не краще починати робити це тепер, поки триває структурна перебудова нашої економіки? Перетерпіти вже раз — і квіт!

Давно знаю відомого в нас еколога, доктора біологічних наук Григорія Шматкова, який займається моделюванням майбутніх екологічних систем. І я все думаю, що «конструює» він істотні речі, водоймища і так інше. Коли, виявляється, ні: в розробках пропозицій Григорія Григоровича не йдеться, скажімо, про механічні чи електронні датчики самопучоту біосфери. Натомість — природні. На Дніпрі, наприклад, — густа мережа акваріумів, через які й тектиме правдині Славутині. Тільки-но в котромусь рубіжні замесутяться — відразу тривога.

Ось тільки чи сприйматимемо близько до серця ці тривоги, коли до теперішньої, страшенної, байдужі? Коли сьогодні Дніпру треба судитися з нами як постраждалому? А, можливо, сід уже йде?

Ці нотатки я спершу назвав так: «Умираюча ріка в зоні безкарного злочинства». Але потім зрозумів, що це не так.

Що насправді Дніпро нас покарає. І доволі відчутно.

Якщо вчасно не візьмемося за розум.

Дніпропетровська область.

Район у місті

Василь БАБУХ,
«Голос України»

Бунтівлива Садгора

МІСТЕЧКО з такою остинною назвою вилалося до складу Чернівців три роки тому. До цього воно було «столицею» одного з невеличких сільських районів, гуртувало доволі себе близько десятка населених пунктів, мешканці яких вирощували хліб, овочі, займалися тваринництвом, одне слово, в полі чого трудилася на колосистій землі.

Садгора, хоча й мала статус міста, зовні нагадувала велике село. Ці патріархальні обриси пропадають й тепер і це зрозуміло. Адже в жилах місцевих мешканців споконвіку тече селянська кров, їхні руки звикли порятати коло землі, вона була, є і буде для них годувальницею. Навіть зволігати нові будинки, садирці не ганяються за модою, а залишаються вірними дідацьким і батікацьким традиціям. Кожне таке об'єкти зберігає елементи сільської архітектури, хоча поряд у сусідніх міських районах такого вже не побачиш. Там на місцях колишніх сільських хат вже давно височіють стандартні висоти-комуналки.

Та урбанізація залишила свої зарубки карби й на терені патріархальної Садгори. За останні роки тут почали з'являтися промислові велети, серед них і оборонного призначення. Небо над містечком швидко потемніло від шкідливих викидів цих монстрів.

Біда змусила багатьох мешканців стати на захист свого містечка. В районі започатковувалися рух за порятунку його екології. Вдаючись до різних форм протесту, ентузіастичні люди домоглися свого. Під їхнім тиском місцева влада здійснила певне профілювання одного з найшкідливіших підприємств, перестав отруювати людей і динозаврів оборонки — радіотехнічний завод.

Бунтівливий дух у садирців не пропав і сьогодні. Завирували вони пристрасті в районі зав'язу, що хоче відлучитися від міста й знову повернутися собі статус сільського. Очолює цей гохла найрешучіше депутати Садгорської райради. Їх підтримують значні верстви населення, хоча, слід зазначити, є й такі, що не сприймають цього сепаратистського задуму.

— Що підігроїло ці пристрасті? — запитує в голові Садгорського райвиконкому Зиновій Полюга.

— Перебувши те, що, перейшовши в міське підпорядкування, Садгора не отримала обіцяних пільг і благ. Агітуючи людей за прилучення до обласного центру, тодішні мовновладці нагрозили їм німішків гренчаної воєни — пообіцали прокласти нормальні дороги, калагодити стабільне транспортне сполучення, розпочати забудову сучасного житлового мікрорайону з інженерними мережами, об'єктами охорони здоров'я, школами, кінотеатри і, насамкінець, газифікувати місто за державний рахунок. Але все це зосталося лише на словах. За тридцять три роки ми спромоглися звести лише одну лікарню, яку через брак коштів ніхк не можемо ввести в експлуатацію. Газ до квартир садирців підводять за власні кошти.

Істинні дотемонатори стає земля. Багато мешканців мають нині у своєму користуванні по 25 соток городу і більше, які даються їм за часів, коли район мав статус сільського. У місті згідно із Земельним кодексом можна утримувати десять соток. Саме це й спричиняє тривогу, бо розпочинається приватизація землі. У зв'язку з цим садирці побоюються, щоб їм не вкоротили присадибні ділянки.

Цими діями від хати до хати хвляють члени ініціативної групи, щоб загнати якунайбільше людей за підтримку ідеї виходу Садгори з міського підпорядкування. Завирували пристрасті і в деяких навколишніх селах, що теж воліють знову повернутися до свого колишнього району.

Але остаточно відповісти на це непросте питання повинна дати сесія райради, яка має відбутися найближчим часом. На ній скрестять шпиги депутатів — прибічників «сепаратистської» ідеї й депутатів-опонентів. Відстоїти свою позицію в атмосфері назрілого протиріччя буде нелегко.

Чернівці.

Олександр КЛИМЕНКО (фото), «Голос України»

Вічна загадка Рима

Як ви гадаєте: чому справжній чоловік прагне бодай раз у житті побувати у Вічному Місті — Римі? Щоби доторкнутися рукою древньої стіни Колізею і сфотографуватися на його тлі? Щоби походити вулицями, де витає дух славних Цезарів і фугітливого Спартака? Щоби заніміти перед красою собору Святого Петра й отримати папське благословення? Певно, то великі спокуси для того, щоби замовляти квиток на літак до Рима. Але справжній джентльмен їде до Вічного Міста ще й для того, щоби побачити

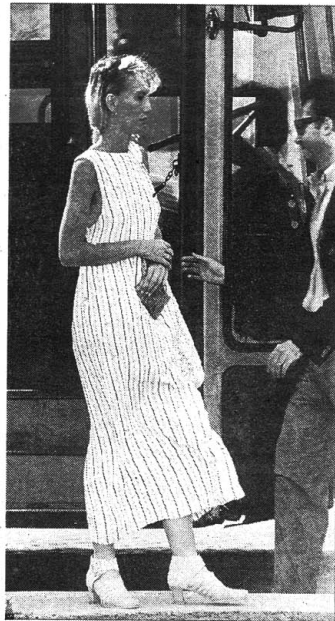
справжніх римлян. Симпатичних, непередбачуваних, споксливих. Бо що то за Рим без красивих жінок!

Що, ви ніколи не бачили, як безпосередньо й водночас романтично поведуться римлянки? Тоді негайно замовляйте квиток до Вічного Міста.

А якщо жодна римлянка не обдарує вас приязною усмішкою? Тоді підітьте подивитися на Колізей. Принаймні нічого не втратите.

Бо Рим до кінця неможливо «прочитати» і збагнути, як і жіночий характер.

В.К.

Відлуння тижня

НАТО, тут гаряче.

Аж до холоду...

НЕДАВНІ заяви керівників центральноевропейських країн про намір після вступу до НАТО розмістити на своїй території аерозброю спричинили в Україні занепокоєння.

Міністр закордонних справ Геннадій Удовенко заявив на брифінгу, що поява ядерної зброї в країнах-сусідів буде провокацією і значно ускладнить ставлення України до розширення НАТО. Голова зовнішньополітичного відомства висловив надію, що Північноатлантичний альянс і сам на це не піде.

З часу, коли Україна, будучи третьою за своїм ядерним потенціалом серед країн-володарок такої зброї, відмовилася будувати власну державу під ядерним парасолькою, приднавшись до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, вона була послідовною, закликаючи наслідувати її приклад.

Уже вкотре можна перекоонатися: як тільки подме вітер холодної війни, з'являються яструби. Цього разу Україна знову і знову заявляє про те, що справме зусилля на поліпшення політичного клімату. Не допустити, щоб яструби взяли гору.

Занедається сподіватися, що здоровий глузд візьме гору й над нами не висітме загроза нової холодної війни.

Звідусіль

ОЦЕ ТАК НАБІР!

РОЗСЛІДУВАННЯМ принаймні 15 серйозних злочинів, що скоїли востаннє, займалися минулого року органи внутрішніх справ Кіпру, повідомляє газета «Сайпрус тайлс», посилаючись на офіційного представника головного поліцейського управління. 1994 року на острові було зареєстровано близько 20 російських злочинів, які скоїли різноманітні правопорушення, — повідомляє ІТАР-ТАРС.

За наявними даними, російська влада також стурбована повідомленнями, які з'явилися, про «відмивання» грошей через Кіпр. Серед злочинів, які зустрічаються найчастіше, що їх чинять російські кіпрські поліція називає такі, як наркотики, вимагання, крадіжки, подання фальшивих банківських чеків та інші види шахрайства — повний «агентський набір» — і, звичайно, зловживання алкогольними напоями, що веде до здійснення дій, що тягнуть за собою кримінальні покарання.

ЗАКОМ ПРО ЧОРНУ ІКРУ

ІРАНСЬКИЙ парламент ухвалив закон про чорну ікру. Його суть, повідомляє газета «Абраф», зводиться до того, що відтепер ніхто, крім державної риболовецької компанії, не має права не лише торгувати ікрою на зовнішньому ринку, а й ловити осетрову рибу, будувати з неї ікру, консервувати її, перевозити та складувати.

Порушення закону, включаючи ті риболовецькі кооперативи та приватних осіб, що не отримали ліцензії, будуть підлягати великим штрафам та ув'язненню терміном до півроку.

На випадок нещастя

Надзвичайний і Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччини доктор Александр Арно минулої середи передав заступнику голови координаційного комітету з питань гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів України панові Броніславу Омеїсському автомобіль швидкої медичної допомоги, приданий на кошти Міністерства закордонних справ Німеччини.

Автомобіль постійно перебуватиме в Карпатах, щоб надавати екстрену допомогу членам української олімпійської команди при нещасних випадках. Він повинен також поїхати медичне обслуговування району.

Автомобіль досі належав зареєстрованому товариству «Іоганнтер-Унфальфльфе» (орден іоганнітів), яке разом з іншими організаціями надає швидку медичну допомогу в Німеччині. Крім того, воно займається питанням підготовки медичних сестер та розподілу гуманітарної допомоги.

Дмитро КОМАРЕНКО.

Діти — це квіти в чужому городі?

ВІДОМА істина: не ми вибираємо батьків і час народження. І якщо головним питанням шекспірівських часів було «бути чи не бути?», то нинішня молодь ламає голову: народжувати чи не народжувати?

Обстоюючи демократизацію суспільства, в нашій державі до цієї проблеми поставилися аж надто лояльно. І ось результат: на першу вимогу жінки (дарма чим вона пояснює своє бажання позбутися дитини) її направляють під ніж хірурга.

За свідченням Міністерства охорони здоров'я України, останніми роками кількість припинень вагітності біологічним і хірургічним втручанням у півтора раза перевищувала кількість народжень. Жінок не лякає те, що кожен 2000-й аборт закінчується смертю для вагітної, а 50 відсотків жінок, які звелилися на повторні аборти, очікує безплідність.

У західних країнах питання «народжувати чи не народжувати» давно перешло з морального в політичне. Найбільше противників абортів у країнах, що сповідають класичну католицьку релігію, адже відомо, що згідно з католицькими канонами, душа народжується в мить зачаття. З огляду на це, Ватикан виступає не тільки проти абортів, а й проти застосування контрацепції. За категоричністю у ставленні до абортів друге місце після Ватикану посідає Ірландія, найбільш консервативна католицька країна. В цій державі абортів заборонено взагалі, навіть якщо вагітність загрожувє життю жінки.

Пригадує масові рухи протесту, що проходили в Ірландії на початку 90-х років і спричинили навіть національний референдум. Завагітніла 14-річна ірландка. Її заплутав батько подруги, сусід і навіть друг сім'ї. І все ж судова влада дозволила на неї не дала. Дівчинці навіть не дозволили вижити до Великобританії, де до абортів ставляться терпиміше. Скажімо, набув такого розголосу, що задолго дівчинці довелося вирушити на загальнонаціональному рівні. Громадянам за пропозивали відповісти на три запитання: «Чи згодні ви з тим, що жінки можуть вижити за кордон, аби зробити аборт?»; «Чи можуть ірландці отримувати інформацію про зарубіжні спеціалізовані клініки від своїх лікарів? (навіть це було заборонено); «Чи при-

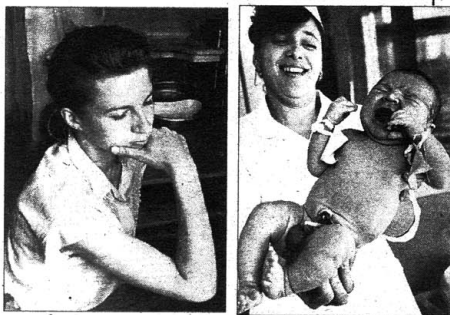
пустимі аборт у виняткових випадках?» Тільки на перші два запитання більшість громадян відповіла «так».

Не менші пристрасні виступали кілька років тому і в Польщі, яка нещодавно прийняла закон про зборону абортів. Головним натхненником його був Президент Лех Валенса, відомий прихильник католицької, багатодітний батько. Його підтримав і сам своєї поїздки до Польщі і Папа Римський Іоанн Павло II, авторитет якого у цій країні надзвичайно великий.

Навіть у країні «всезадоволеності» — США з абортами не все так просто. Непісля проповіді Папи Римського Іоанна Павла II, який перебував з візитом у цій країні і, скориставшись з нагоди, закликав американок відмовитися від абортів, спричинила масові рухи протестів. Американки вважають, що ніхто, крім них та їхніх чоловіків, не має права вирішувати: народжувати чи ні, і скаржається, що в багатьох штатах недемократично ставляться до цього пікантного питання.

Так, наприклад, в 21 штаті прийнято закон, що забороняють штучне припинення вагітності за будь-яких умов. У більшості штатів є певні обмеження: в 26 штатах, перш ніж зробити аборт, жінка зобов'язана прослухати курс лекцій про розвиток плоду і можливі наслідки цієї операції. І все ж таки з 1969 року в США було зроблено майже 25 мільйонів абортів.

Чому з 1969 року? Бо саме цим роком датують наслідки справи «Ро проти Вейда», після якої, по суті, розпочалася легалізація абортів. Суть її така: Нормою Мак Корей стала жертвою згвалтування і звернулася в клініку з проханням обрвати вагітність. З'ясувалося, що за законом вона не має на це право. Судовий розгляд тривав так довго, що до вищої ін-

станції її справа дійшла тільки через... три роки. І хоч на той час Норма стала матір'ю, вона все ж таки відстояла права мільйонів жінок на аборт.

Нині в країнах, де право на аборт істотно обмежене, проживає 10 відсотків населення планети. Закон, що дозволює такі операції в Центральній та Східній Європі були прийняті в 50-х роках цього століття. У Західній Європі та Скандинавії — в 70-х роках, а в Іспанії та Португалії — у 80-х. Наймолодший закон — у Бельгії (початок 90-х).

Найсуворіше законодавство, як ми вже згадували, — в Ірландії. Схожі закони діють в Ірані, деяких країнах Латинської Америки та Африки. Іспанія, Португалія та Ізраїль — країни, де право на аборт обмежене. Країни, де дозволено аборт, якщо він загрожувє життю жінки — Бельгія, Болгарія, Великобританія, Італія, Німеччина, Польща, Румунія, Фінляндія, Угорщина, Японія. На перше прохання жінки їх роблять в Китаї, Голландії, Швейцарії, Франції та в європейських державах колишнього СРСР.

Можна ще довго моралізувати з цього приводу, але в Україні приріст населення вже третій рік — від'ємний.

Наталія ФІЛІПЧУК.

Амністія

Бібліотека Оксфорду оголосила амністію боржникам. Її працівники приймають затримані книги й не вимагають заплатами штраф за прострочений час. Сподіваючись ініціаторів невизначеної акції справдилися. Було повернено книги, які багато років тримали неакуратні читачі. Рекорд збудькуватості встановив один з найстаріших мешканців університетського міста: він повернув книгу, яку вивіз 57 років тому.

Що на цьому знімку не так? Автори трьох найкоротших трактатів (одна друкована сторінка) одержать призи.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На закуску

Страва з банана

САЛАТ (НА 6 ЧОЛОВІК). Приготуйте: 6 бананів, 1 столову ложку соку лимона, 15 грамів олії, 125 грамів майонезу, 125 грамів кефіру, 45 грамів родзинки (попередньо протримавши їх у воді 30 хвилин), кілька свіжозмелених горішків чорного перцю і, якщо вдасться знайти, 10 грамів порошку каррі. Покладіть нарізані на шматочки банани у глибокий салатник і збризніть їх соком лимона — це попередить їхнє потемніння. Обсмажте порошок каррі в олії на малому вогні і хвилинку. Зв'язаний сковороду з вогню, вилийте на неї майонез і кефір, перемішайте вист та додайте отриманий таким чином соус в банани. Обережно перемішайте, а потім посипте зверху перцем.

Козаків у Грузії поважають

У Республіці Грузія 400-річчя від дня народження Богдана Хмельницького широко висвітлюється в місцевих засобах масової інформації, повідомило Українське посольство в Грузії. Одна з провідних газет країни «Кавкасіоні» опублікувала статтю про Україну в Республіці Грузія Д. Касьяненко «Богдан Хмельницький — національний герой України». Ой-ле Б. Хмельницького присвятили свої публікації такі газети, як «Закавказькі воєнні відомості», «Свободна Грузія» та інші.

У рамках заходів, намічених по відношенню ювілею, посольством України в Республіці Грузія при підтримці товариства «Грузія—Україна», вчених Інституту історії Академії наук Грузії та Тбіліського державного університету ім. І. Джавахішвілі в актовому залі ТДУ

було проведено наукову конференцію. В її роботі взяли участь представники Міністерства культури Грузії, відомі вчені, професорсько-викладацький склад, представники громадськості, студентської молоді, засобів масової інформації.

На конференції підкреслювалося, що Грузія пов'язана з Україною багатовіковою дружбою та співробітництвом, що в епоху Б. Хмельницького грузини приймали дуже активну участь в усіх процесах, які відбувалися в Україні, і пропонували продовжувати дружбу двох православних народів.

Урочистості, пов'язані з ювілеєм Б. Хмельницького, продовжуються. На вулиці, яка носить ім'я великого гетьмана України, найбільшкими днями планується відкриття меморіальної дошки.

Еліта, нація, держава

ДУХОВНІ СТЕЖКИ ПЕРЕТИНАЮТЬСЯ БІЛЯ БОЖОГО ПРЕСТОЛУ

На записання нашого кореспондента відповідає єпископ Харківський і Полтавський УАПЦ Ігор (Усиченко)

— Владико, в літературних творах від І. Вишенського, І. Нечуя-Левицького, С. Руданського та інших дійшло до нас не вельми похвальні враження про духовництво. Особливо про, так би мовити, побутовий зріз його життя. А як воно ведеться сьогодні?

— Трагічний досвід нашої історії доволі виразно показує сувору логіку і жорстоку доцільність винищення національної еліти панівними режимами. Будь-хто з окупантів в Україні звертав увагу передусім на духовництво, на те, щоб його підпорядкувати, знекровити, дискредитувати. Так було за часів польської займанини, коли православні єпископи на відміну від римо-католицьких не мали права обіймати місця в Сеймі, коли навіть соціальний статус православного духовництва був незмірно нижчий від представників релігійної культури панівної польської нації — римо-католиків.

Така ситуація склалася у XVII—XVIII століттях, коли в міру прилучення України до сфери впливу Російської держави, керованої концепцією Третього Риму, Українську Церкву децентралізували, її єпископат виселяють за межі України, замінюють духовництвом з Росії.

У XVIII столітті російський царат прагне змінити соціальний статус українського священника, який доти був осередком духовного життя нації. З часів Київської Русі саме священник був центральною постаттю у процесі творення української культури. Як письменник, як літописець, як художник, як лікар, зрештою. Все це змінюється протягом якихось півсторіть років.

Священник, панотець стає персонажем анекдотів, сатиричних віршів. І вже в Україні, цинічний у ставленні до релігійних тем, який з кінця XVIII століття злітаються антиклерикальні сюжети в літературі. Скажімо, «Пляс хвилях монахів», невідомий автор якого кепкує зі священників, які не хочуть позбутися своїх маностей. Річ у тім, що саме тоді було підривано й економічне існування Церкви, щоб перетворити її на механічний додаток держави. Відбулася секуляризація монастирських маностей, земель.

Отже, протягом кількох століть Церкву в Україні не знищили, але дискредитували, а духовництво перевели на іншу систему освіти.

Почтаймо уважніше Нечуя-Левицького. Він не просто відображає анекдотичні постаті старостівських панотців і паніматов, він показує трагічну зміну поколінь священства, коли разом із священниками, вихованими у традиції Києво-Могилянської школи, приходять нові службовці держави, які формально ставлять до духовного обряду, дбають передусім про власну кар'єру, про вірогідні підданські служби царській владі.

Цей процес розгортався на кілька століть. Західна Україна, де після підкорювання Київської митрополії Москві священство вийшло з-під влади Київської митрополії і прилучилося до юрисдикції апостольського Рима, була певною мірою врятована від цих процесів. Там священник прийняв збір свій суспільний статус. Це особливо позначилося на долі галицької гілки української культури у XIX столітті. Згадаймо отців М. Шашкевича, Я. Голубацького, М. Устияновича, С. Качула, зрештою, митрополитів С. Сембратовича, А. Шептицького.

На сході, на жаль, священство виявилось не готове до вивільнення Церкви з-під диктату царської держави. Але не забуваймо нагадувати собі, що за часів

Хмельниччини саме українське духовництво виступило в найрізкішій опозиції до союзу з Москвою, якої форми політичного зв'язку він не набував би.

У XX столітті, після падіння єдиної синодальної Церкви російської, стояло і сьогодні стоїть завдання реконструкції, відновлення втраченого, забутого священства — не просто патріота, духовного лідера, а Пастира. Сумний досвід змушує нас аналізувати згубний вплив більшовицького режиму і на церковне життя, його наслідки, прищеплену ним психологію, яких ми не позбулися й досі.

Але мусимо дивитися вперед, хоча пастирство залишається. Однією з них є національне відродження, проблема духовної еліти.

Пастирське служіння нині є досить розмаїте не тому, що це такий складний. Просто з'явилися можливості для вивільнення пастиря від дроб'язкової повсякчасної опіки держави. Хоча держава ще зберігає під різними назвами свої інструменти впливу на священника, має можливості стримувати його ініціативи. Це, зокрема, невідомо використовуваний недоладний загалом Закон «Про свободу совісті...». Жорстким інструментом антирелігійної політики є управління в справах релігій, яке вийшло до Міністерства у справах національностей, міграції і культурі. Нарешті, це колишні уповноважені, які керують релігійною політикою на місцях, багато інших установ, інституцій — до секретарів виконкомів включно. Вони намагаються і сьогодні втручатися у розвиток Церкви, спрямовувати її у вигідне для себе русло.

До речі, таку позицію займають чи не всі політичні партії, які намагаються створити Церкву під свої скороминущі вимоги і потреби.

— Ви вже згадали про гріховність влади, яка від царя-батюшки донині не змінило свого ставлення до Церкви. Але навіть такі богослови, як С. Булгаков, стверджують, що іноді священники бувають гріховніші від своїх мирян. Щоправда, при цьому застерігають, що гріхи пастирів не переходять на Церкву.

— Підпорядковуючи собі Церкву, будь-яка влада виробляє ту систему відсіву кадрів, яка дає можливість контролювати просування священнослужителів в церковній ієрархії і добір керівників Церкви. Це процвітало в Росії ще за царату. Та особливо витончений механізм добору керівництва Церкви виробився за часів більшовицької імперії. Спершу намагаєліся всіх ієрархів винищити. Після другої світової війни виробили систему, коли спочатку кандидати до семінарії проходили суворий відбір, здійснюваний за допомогою КДБ. Після того, під час висвячення кандидатів — нове сито. Як уже згадувалося, жоден кандидат до архієрейського служіння не міг одержати священства без згоди КДБ, обкому партії тієї області, де йому належало служити, а то й ЦК КПРС.

Що ми можемо вимагати від людей за таких обставин? Деякі намагаються зберегти себе, йдучи на компроміси зі соціо, виправдовуючи це тим, що Церква мусила навіть під цим безбожницьким режимом виконувати своє служіння.

Саме ця психологія конформізму і склалася, на жаль, в ту систему поведінки, яку дуже важко вижити із середовища ієрархії, сформованих за радянських часів. — Але подвійні стандарти, несподіваність у Їх, у стосунках з людьми накладати відбиток і на всю пастирську діяльність. Чи не здалося в декотрих трансформація свідомості, аж до обігання по конфесіях, навіть переходу до іншої віри?

— Передумовою появи таких постатей стало, очевидно, те, що для декотрих бідний священником несподівано стало небути не тільки прибутковим, а й модно. Певна частина людей, схильних до кон'юнктури, меркантильності, потяглася до Церкви. Це стимулювало й позицію деяких політичних організацій, які формують свою доктрину ще за часів горбачовської «перестройки» й утвердження незалежності Української держа-

ви, намагаєліся використати і релігійні чинники. Вони вважали, що Церква автоматично може зробити людину крапкою, свідомістю, патріотичною. Вийшло дещо не так.

Це дуже тонка річ — бути священником. З одного боку, не має бути візирів побожності, з другого — приклад суспільного служіння. Подеколи олеськи на митину перестарість у бажанні сподобатися і говорити те, що подобається. Наслідкування певним політичним гаслам перетворюється на мету важливішу, ніж слідування євангельським заповідям. Так виростають більшовицького штибу священники, які усвідомлюють себе передусім як політичні борці.

Завжди був конфлікт між принциповістю і лояльністю до держави, певною суспільною верстаті. Пригадаймо долю архієпископа Пяргородського Іоанна Златоуста, який помер на заслання за те, що викривав правлячу імператрицю.

Така ситуація може повторюватися знову й знову. Саме так ми спостерігаємо на прикладі УАПЦ протягом останніх двох років. З тієї причини, що частина священників УАПЦ говорила незручну й невідому для державного проводу правду, вона опинилася в становищі найбільш дискримінованої з церков в Україні, єдиної, яку тоді відмовлялися реститувати.

Я думаю, що це великий здобуток Церкви, який не можна розминувати на митину здобутки від держави. Саме це робить нас християнами. Ми маємо почуття гідності як священників і не вважаємо себе за бідніших чи слабших, ніж політики, урядовці або бізнесмени. Священники мають незрівняно більше, ніж сила, влада і гроші. Усвідомити ціну дару благодаті Духа Святого може лише глибоко віруюча людина.

— До якої міри сучасна духовна освіта пастирів враховує необхідність формування їх як духовних лідерів?

— Найприкріше те, що ми не маємо сучасної моделі духовної освіти. Те, що сьогодні створюється в Україні, здебільшого — бліденькі запозичення з російської або західноєвропейської духовної школи, що не завжди придатні для нашого українського ґрунту.

Дуже шкода, але сьогодні в Україні немає належної кількості підготовлених богословів. Їх одиниці на всі конфесії. Як позитивний приклад системної, цілеспрямованої підготовки до формування новочасної національної духовної школи може назвати працю тієї групи молодих ентузіастів, священників і мирян з богословською освітою, котрі тепер творять у Львові богословську академію.

Нам треба сьогодні починати з тверезої оцінки того, що маємо. На жаль, у недавні часи в Україні сформовано своєрідну версію профтеохуліцизму, яке ґрунтувало виконавців, службовців, котрі добре знали обряд, але були, як правило, людьми з низькою ерудицією, не готовими до соціального служіння.

Тому сьогодні, формуючи модель духовної освіти, нам треба передусім згадати досвід колегії і академії XVII—XVIII століть, добре освоїти досвід православної освіти в інших країнах. А ми забуваємо часом, що православні країни — це насамперед не Росія, а Греція, Болгарія, Сербія, Румунія, Грузія. Росія багато пізніше від них прийняла християнство й одразу почала надавати йому своєї інтерпретації, що поставило російську версію православ'я на межу язичництва.

Крім того, маємо досвід католицької і протестантської церков. Ми чомусь боїмося вивчати їх досвід. Якщо в Росії віддавна посилають своїх студентів до Рима

на студії, то ми в Україні у православних церквах намагаємося бути, як кажуть, святишими від Папи Римського, боїмося навіть слово «Рим» ужити. А Рим сьогодні є центром богословської освіти на Заході. Нам є чого почититися там.

Нарешті, проблема виховання священника полягає у визначенні як домінуючої священної освіти пастирської перспективи його служіння, формування готовності у священника того, що називають у західному богослов'ї літургією після таїнств — суспільного служіння після таїнства, яке з таїнства виростає і таїнство оточує.

Викователі і вчителі духовної школи мусять дбати, щоб вийшла зідти людина глибоко віруюча, інтелігентна, освічена, добре вихована у найширшому розумінні людини. Не світська. Саме комплекс запобігання перед тим, що вважається моделлю світської поведінки, є однією з хвороб сучасного духовництва. А це й стає поживою для пліток.

Ще тяжкою хворобою священника є меркантилізм підходу до свого служіння. Тут мусять допомогти своїми турботами й миряни, щоб священник мав гідний життєвий мінімум, забезпечений парафією. Але водночас священник повинен орієнтуватися на те, що його призначення не тільки в тому, щоб відправляти обряди хрещення, шлюбу тощо. Місце його служіння, звичайно, завжди біля престолу. Але погляд з тим його чекають сьогодні у школі, на радіо, телебаченні, в редакції газети.

Хочу торкнутися ще й міждоконфесійних проблем. Їх, на мій погляд, створюють найгірші серед священників, які прикриваються міжцерковними непорозуміннями для того, щоб здобути собі місце під сонцем, якого вони не здобули б ні за яких інших умов, а тільки коли торгують своїм сумлінням, переходять з єпархії в єпархію.

Нагнітаються ці процеси й антицерковно zaangażованими політиками, які намагаються використати Церкву у власних інтересах.

Справжній пастир ніколи не забуває, що він передусім християнин. Він творить молитву Богів, провадить людей до Бога. І якщо ця стежина буде пряма, то вона неодмінно зустріне з іншими стежками біля Божого престолу.

Тому усвідомити минулість, вторинність непорозумінь між церквами є обов'язком справжнього пастиря, котрий може вдихнути вічні ідеї в наш повсякденний побут.

Розмову вів
Микола БОСАК.

Наталія СЕМЕНЕНКО, кандидат мистецтвознавства

Музика

Емоції з сюрпризмом обнялися

Відбулися останні акорди Шостого міжнародного українського музичного фестивалю Київ Музик Фест'95

лентина Сильвестрова, Левка Колодуха, Юрія Іщенко, Євгена Станковича і представників молодшої генерації — Ігоря Шербакова, Володимира Ручачка, Віктора Степурка, Віктора Гончаренка, Ганни Гаврилів та багатьох інших українських композиторів відкрили слухачам багатство й унікальність сучасної української музики, яка органічно й широким потоком вилітає до світового музичного русла.

Масштабність цьогоорічного Фесту засвідчили і найкращі вітчизняні та зарубіжні сили, залучені до нього: відомі хорові колективи «Думка», «Хрещатик», «Дзвони», камерний ім. П. Майбороди; Державний ансамбль солістів України «Київська камерата», симфонічний оркестр Національного радіокомуні України, Запорізький симфонічний оркестр, оркестр «Перпетуум мобіле», Київський камерний оркестр «Archi», ансамбль ударних інструментів «Парад віртуозів», «Київ перхаша», ансамбль California E.A.R. Unit (США) та інші. А як яскраве судиття диригентів — В. Сиренко, В. Матюхін, В. Редя (усі з України), Сакае Сакакібара (Японія), Сато-Томі (Туреччина), Едвін Лондон (США), Вірко Валей (США), Джордже Павлович (Югославія).

Важко сказати, чи Фест першою дає слухачам прем'єри нових творів, знайомить з новими іменами. І цього року організатори свята приготували чимало приємних несподіванок. Навіть такий традиційний для Фесту захід, як конкурс композиторів імені Мар'яна Коця та Івани Коць, має нині нетрадиційне, сутю жіноче «обличчя»: змагалися в ньому лише жінки, потужний мистецький потенціал яких в Україні незмінно зростає.

Непересічне подієство стало велике хорове свято у трьох відділеннях, присвячене феномену української ментальності — багатоголосому співу. Справжнім одкровенням для присутніх прозвучали твори В. Сильвестрова «Отче наш» та «Заповіт» на вірші Т. Шевченка, витонченістю яких відтінялися соковитими фольклорними імпровізаціями О. Некрасова. Традиції вітчизняного духовного співу по-різному самобутньо були представлені творами Б. Олійні, В. Степурка, М. Шука. Про величезну цікавість до концерту свідчило те, що кількість охочих потрапити до зали значно перевищила не тільки його можливість, а й усього приміщення Будинку вечерів, і багатьом шанувальникам довелося задовольнитися слуханням концерту під вікнами...

Свято у святі — так можна назвати два концерти лауреатів та дипломатів Міжнародного конкурсу юних піаністів пам'яті Володимира Горовця. Фортепіанний вечір в Україні

ськимою, де присутні зустрілися з юними талантами — Олександром Сидимовим, Оленою Іваненко, Олександром Колтаковим, Артемом Ляховичем та багатьма іншими, докорінно змінив уявлення про доросле й дитяче виконавство: зрілість, супервіртуозність, глибина інтерпретації примушували слухачів зрівнятися на буреїшній оплескований п'ястима, про які яких так незвичайно ніколи нагадували пішні бабусі.

Аншлаг — це, мабуть, найнезаперечніший критерій успіху, і саме так, шалений успіх мав виступ двох лауреатів, двох Олександрів — Євгена Олександровича та Віктора Олександровича, які виконали фортепіанні концерти Баха й Бетховена у супроводі симфонічного оркестру під делькатним і коректним диригуванням Вірка Валей.

Значино, це можна прожити повз музичні «емоції» Київ — США. Саме так сприймалися два концерти класичної музики, де слухачі мали можливість утворювати настільки ж для класичних рег-таймів Скотта Джопліна, Джозефа Лемба, Юлі Блейка та багатьох інших всесвітньо відомих джазменів 20-х років у виконанні Ульма Олбрайта (США). Союз закоханості у Нью-Йорк продемонстрували співачка Ендіра Аксельрод та піаніст Стівен Кроуфорд (США), разом з якими присутні ніби пройшлися американськими вулицями та кабаре 20-х років.

Справжнього екстазу зазнали присутні на вечорі театральних музичних композицій, на якому їм були запропоновані інсталяції за творами Л. Захера-Мазоха для балету й камерного ансамблю «Дон Жуан з Коломні» Олександра Козаренка та психоделична серенада Сергія Зажитка. Галасом, для багатьох стало цікавим пошуком там інформація про те, що «батько» мазозму — австрійський письменник Л. Захер-Мазоха — родом із західноукраїнських земель. Проте цікаве, художньо перекожене, музично поетичне трактування такого нетрадиційного для нас (можливо, поки що) сюжету, виразне сценічне втілення твору О. Козаренка дістали високу оцінку публики.

Київ Музик Фест'95 тільки не завершився, та в його надрах, для багатьох, тільки почався. Яким чином? Пошуком «хрещеного батька» фестивалю, його незмінний месенджер Мар'яні Коць: «Київ є всесвітньо визнаною колицкою праслов'ян, звідки, власне, і розгорталися слов'янство, тому маємо на меті в недалекому майбутньому саме тут провести конкурс композиторів з усіх слов'янських країн».

На змину: американський музикант Ульма Олбрайт на Фесті'95 у Києві.

Точка зору вчених

ПРОТЯГОМ кількох років галузь науковців про новий організмальний утворення препарат крапель Береша плюс. Проте інтерес до нього не спадає. Вистах чималих знобу і знобу повторюються питаннями: «Що таке краплі Береша? Чи правда, що ними можна лікувати рак? Як добо можна приймати препарат? Чи корисно вживати препарат здоровим людям?»

Нагадаємо, що краплі Береша плюс — це концентрат із більш як 20 мікроелементів в сполучі з природними органічними носіями. Препарат містить магній, калій, залізо, цинк, мідь, марганець, нікель, фтор та деякі інші елементи, що входять до складу білків-ферментів, відновлювальних за нормальне функціонування систем організму. Таким чином, краплі Береша плюс допомагають відновити рівновагу в організмі, не нашкодиши йому.

Важко набити перелічити всі патологічні стани, за яких рекомендована вживання препарату. Це: безсоння, відсутність апетиту, слабкість, нездужання, порушення менструацій, запальні захворювання верхніх дихальних шляхів та бронхів, виразкова хвороба, вторинні імунodefіцитні стани тощо.

Несприятлива екологічна ситуація, що виникла внаслідок аварії на ЧАЕС, промислового забруднення довкілля, швидкого зростання населення, різко збільшує необхідність у засобах, що сприяють підтриманню сталості внутрішнього середовища організму та напівраціональну схем лікування ними.

Тому в добо проведених науково-дослідних інститутах України проведені глибокі дослідження впливу крапель Береша плюс на стан імунної системи, функціонування деяких клітин та клітинно-білкових систем організму.

Отримані результати комментує заступник директора Інституту геронтології АМН України, академік АМН України, доктор медичних наук Геннадій Михайлович БУТЕНКО на заступник директора Науково-дослідного інституту онкології та радіології АМН України, доктор медичних наук, професор Юрій Якимович ГРИНЕВИЧ.

Кор.: Геронтологія — це наука про старіння, онкологія займається лікуванням злоякісних пухлин. Чому вас, спеціалістів в таких різних галузях медицини, зацікавив один і той же препарат — краплі Береша плюс?

Геннадій Бутенко: Щоб відповісти на це запитання, потрібно спочатку розглянути деякі процеси, що відбуваються в організмі при старінні, та фактори, які сприяють їх розвитку.

Існує дві гіпотези виникнення вікових змін. Перша стверджує, що старіння — це запрограмований процес, спрямований на виведення організму з популяції після виконання функції продовження роду. Друга: старіння — наслідок певних ушкоджень, які з часом накопичуються в організмі.

Незалежно від того, який з двох механізмів є переважачим, біохімічна основа в них спільна: змінюється функціонування геному, збільшується вміст певних хімічних сполук, що ушкоджують клітини, а це веде до патології на вищому рівні.

В процесі роботи мітохондрій та інших органел утворюється велика кількість так званих вільних радикалів. Це надзвичайно активні сполуки, здатні виривати атоми з інших молекул і таким чином ушкоджувати їх. Зростає страждання від вільних радикалів ДНК, ліпідів мембран. З віком число вільних радикалів в клітині збільшується.

Звичайно організм захищається. Існує потужна система виведення та нейтралізації вільних радикалів, одним з її ключових ферментів є мітандіоксидаза супероксиддисмутаза.

Проте частина продуктів перекисного окислення випадає з-під контролю цієї системи. Вони стають причиною раннього старіння і хвороб. Накопичення цих сполук виявлено при інфаркті міокарда, інсульті, діабеті, виразковій хворобі, етросклерозі тощо.

Було помічено, що при старінні настає дефіцит багатьох мікроелементів — цинку, міді, кобальту, марганцю та інших. Тому ми вибрали краплі Береша плюс і прослідкували вплив цього препарату на деякі риси старіння.

Встановлено, що навіть одноразове введення старим мишам препарат уже через 24

КРАПЛІ БЕРЕША СКЛАЛИ ІСПИТ

години суттєво зменшувало вміст пераних продуктів перекисного окислення ліпідів, змінювало розподіл активної й неактивної частини ДНК, ядра у співвідношенні, подібному до такого у молодих, в три рази збільшувалася кількість білка, який синтезується в мітохондріях, що може свідчити про появу «молодих» органел.

Ішими словами, ми переконалися, що краплі Береша плюс є засобом, здатним викликати помірні зміни в життєдіяльності клітин.

Зниження стійкості організму при старінні обумовлене не тільки ушкодженнями на рівні окремих функціональних систем. Яскравий приклад — імунна система. Порушення в її діяльності може бути причиною розвитку хронічних інфекційних захворювань, а також неінфекційних, в тому числі аутоімунних процесів та злоякісних пухлин.

Юрій Гриневич: Дійсно, згідно з сучасними уявленнями, імунodefіцит є однією з передумов появи онкологічних патологій.

В нашому організмі подія, що викликала в результаті помилку при поділі клітин певних ушкоджуючих факторів, зокрема ті ж вільні радикали, опромінення, хімічних речовин, виникає величезна кількість клітин-мутантів. Всі вони сприймаються імунною системою як чужі, відстежуються і знищуються. Порушення в захисній системі дають можливість таким клітинам вижити, пристосуватися до внутрішнього середовища організму і в результаті неконтрольованого росту утворити пухлину в тому чи іншому органі.

Тому мене як онколога-імунолога цікавив вплив крапель Береша плюс на роботу різних ланок імунної системи, зокрема її центрального органу — тимусу. Саме в ньому дозрівають так звані Т-лімфоцити — клітини, що відіграють величезну роль в формуванні імунної відповіді. Крім того, в цьому органі синтезуються гормони, зокрема тимолітин, який керує дозріванням всіх лімфоцитів.

Давно відомо, що для нормального перебігу імунних процесів необхідна присутність макро- та мікроелементів, особливо цинку. Без останнього тимопітин не набуває біологічної активності, зменшується розмір тимусу, настає імунodefіцит.

В дорослому організмі деякі клітини поза тимусом також набувають здатності синтезувати речовини з дією, аналогічною гормоним тимусу і названі тимозино-похідними. Для їх активізації також необхідний цинк.

Інші клітини викликають збільшення синтезу гормонів тимусу у нормальних мишей та речовин з гормональною активністю у мишей з видаленим тимусом. В експерименті з культурою клітин тимусу також були отримані аналогічні результати.

Причому підвищений рівень речовин з гормоноподібною дією у мишей з видаленим тимусом утримувався довший період, ніж під впливом інших імуномодуляторів.

Це дає нам підстави стверджувати, що краплі Береша плюс є потужним імуномодулятором, тобто засобом, що нормалізує роботу імунної системи.

Геннадій Бутенко: Наші експерименти також підтверджують ці результати.

Тимую, з яким зменшується в розмірі, порушується його будова і синтез клітин. Введення препарату збільшувало розміри цієї залози, вміст в ній лімфоцитів та концентрацію тимусних гормонів в крові. Тому я рекомендую вам при прийомі крапель Береша плюс для нормалізації роботи імунної системи в старіючому організмі, зниження процесів, що ведуть до вікових змін і навіть відновлення порушених функцій.

Юрій Гриневич: Враховуючи здатність препарату стимулювати синокринну функцію тимусу, він може бути рекомендований для профілактики онкологічних захворювань.

Даний препарат показаний при передплевних захворюваннях, а також онкологічних хворобах, які отримали комплексне лікування, для профілактики рецидивів і метастазування. Як показує наш досвід, проведення курсів імуностероїдів після радикального лікування злоякісних пухлин сприяє продовженню міжрецидивного періоду та життя хворих в цілому. Діти після прийому крапель Береша плюс легше переносять хіміо- і променеву терапію, краще їли, спали.

Препарат бажано приймати людям, що зазнали впливу малих доз радіації, ді хімічних токсичних речовин, а також хворим з порушеннями імунітету.

Кор.: Так що і що таке краплі Береша плюс — ліки чи превентивний засіб?

Геннадій Бутенко: Я сказав би, що це препарат, який допомагає підтримувати певний рівень здоров'я.

Думаю, що у випадку респіраторних захворювань, особливо затяжного характеру, навіть одноразовий прийом крапель Береша плюс може дати пікове підвищення імунного захисту і поліпшення перебігу захворювання.

Юрій Гриневич: У онкологічних хвороб препарат можна застосовувати тільки в комплексі із стандартним протипухлинним лікуванням. Як монотерапія він не може замінити загальноприйнятні лікування, але сприяє кращому перенесенню хіміо- та променевої терапії.

Для хворих дозу добирає лікар. В інших випадках препарат вживають за схемою: 15 крапель на 60 кілограмів маси тіла два рази в день після їли разом з невеликою кількістю рідини. Бажано їли прийом комбінувати з вітаміном С.

Краплі Береша плюс можна придбати в двох власних аптеках Спільного науково-виробничого фармацевтичного підприємства «Береш-Київ» за адресами: 252021, Київ, вул. Кловський узвіз, 13-А, тел. 291-48-50 (вул. Кловський узвіз, 13-А);

тел. 229-09-97 (вул. Хрещатик, 2, Український дім).

З приводу оптових поставок звертатися: м. Київ-21, вул. Кловський узвіз, 13-А, тел. 291-49-48.

ЗА КОРДОНОМ Є СПАДОК.

Можливо для Вас...

Україн'юркалегія
(252034, Київ, вул. Золототорітська, 2-а)
в справах про спадщину розшукує родичів

Померлих в Канаді:

Володимира Верхняка, який народився 1920 року в Україні, батьками якого були Йосип і Стефанія (Степанія) Верхняк.

Мосеса (він же Морріс) Ліфшиця, який народився 1908 року в Антополі (Аннополь) чи Білостоці.

Майка (Михайла) Турчиняка, який народився в Україні 1920 року.

Льві (Еміля) Баренка, який народився в Україні 1922 року.

Померлих в США:

Ігнатіуса Вілкіна, який народився 1915 року в США, батьком якого — Владислав Якубович Вілкін (Вілан) — народився 1871 року в Галичині, а матір звали Антонія-Анна Адельбертіна, в дівочітві Кроолек (Ковлік).

Станіслава (Домовича) Домовича, який народився в Україні 1947 року, батьки — Василь та Михайлина Домовичі.

Йосипа Блакстейна (Блаштейна), який народився в США 1908 року, батько — Пінкус Блакстейн — народився 1877 року в Хмельницькому, а мати — Роза Гоцифіл — народилася в Хмельницькому чи області.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це Україн'юркалегію: 252034, Київ, вул. Золототорітська, 2-а, тел. (044) 224-16-67, факс (044) 229-28-35.

Інформація про четвертий випуск акцій банку «Тернопіль-кредит»

Акціонерний банк «Тернопіль-кредит» як відкрите акціонерне товариство перереєстрований в Національному банку України 17 жовтня 1991 року (реєстраційний № 41).

Основне завдання банку — комплексне розрахунково-касове, кредитне обслуговування підприємств, організацій усіх форм власності і громадян: проведення операцій з цінними паперами; обслуговування інвестиційних фондів та компаній.

Зареєстрований та фактично сплачений статутний фонд банку становить 40 (сорок) млрд. крб. Загальними зборами акціонерів 26 вересня 1995 року прийнято рішення про четвертий випуск простих іменних акцій кількістю 700 тисяч штук на суму емісії 70 мільярдів крб. Номінальна вартість однієї акції — 100 тисяч крб., для продажу 110 тисяч крб.

Четвертий випуск акцій розподілено: 385 тис. акцій на суму емісії 38,5 мільярдів крб. для засновників банку та 315 тис. акцій на суму емісії 31,5 мільярдів крб. для вільного продажу.

Дивіденди на акції виплачуються за наступними роботами банку щоквартально. За перший квартал цього року виплачено дивідендів 50 відсотків, за другий квартал — 55 відсотків.

Передплату акцій четвертого випуску можна зробити за адресою: 282000, Тернопіль, вул. Й. Сліпого, 8, тел.: 2-30-93, 5-45-46, 5-38-24.

Хотите почувствовать вкус настоящего слоёного и сахарного ПЕЧЕНЬЯ?

Традиционные натуральные украинские продукты напоминают вкус, знакомый с детства.

Широкий ассортимент. Гарантия поставок.

Качество обслуживания.

Специите звонити:

(05612) 2-15-85, 2-36-93, 2-53-46.

Писать: Украина, 322010,

г. Ново-Московск Днепропетровской обл., ул. Н. Головки, 7, завод продовольств.

Міжнародний фонд «Відродження»

Інститут відкритого суспільства (Нью-Йорк) оголошує програму грантів «Ініціативи в галузі охорони здоров'я», що надаватимуться окремим особам та організаціям, зацікавленим у поширенні інноваційних підходів до проблем охорони здоров'я. Фінансуватимуться будуть проекти, що:

- * стосуються питань здоров'я населення, тобто наука і мистецтво охорони і зміцнення здоров'я людей через організовані зусилля громади, включаючи превентивну медицину, санітарну освіту, контроль за інфекційними хворобами, застосування гігієни і соціальних наук;
  - * зосереджені на поліпшенні охорони здоров'я матері та дитини, репродуктивного здоров'я, харчування і догляду за людьми похилого віку;
  - * зосереджені на сприянні зусиллям людей зберегти власне здоров'я;
  - * зосереджені на розповсюдженні інформації, яка поліпшить первинну медико-санітарну допомогу;
  - * спрямовані на розв'язання проблем керівництва лікарнями, особливо на розроблення і впровадження нових організаційних схем;
  - * поширюють процес приватизації у справі первинної медико-санітарної допомоги, в лікарнях та інших лікарняних закладах, і які розробляють програми охорони здоров'я населення за рахунок інших приватних організацій;
  - * заохочують створення системи охорони здоров'я, зорієнтованої на клієнта, шляхом зосередження на вимірі рівня задоволення пацієнта і процесу прийняття рішень, що базується на задоволенні пацієнта, а також заохочують участь клієнта в керуванні лікуванням;
  - * спрямовані на створення програм розвитку інформаційних систем (мережі інтернет, телемедичних систем і поширення використання в лікарнях комп'ютеризованих систем реєстрації пацієнтів).
- Заяви на участь у конкурсі грантів заповнювати англійською мовою і подати до 10 листопада 1995 р.
- Заяви (анкети) можна отримати за адресою: Київ, вул. Артема, 26-В, к. 13; тел. (044) 216-48-55 та в найближчих регіональних відділеннях Міжнародного фонду «Відродження»:
- Дніпропетровськ: тел. (0562) 44-81-76;
Донецьк: тел. (0622) 95-47-50;
Львів: тел. (0322) 79-70-86;
Одеса: тел. (0482) 24-63-37;
Сімферополь: тел. (0652) 48-58-97;
Харків: тел. (0572) 47-01-55.

ПКП «ЮВИС» приобретает: КРУТ НЕРЖАВЕЮЩИЙ

а также трубы, никель и лом нержавеющей марок стали

320005, Украина, г. Днепрпетровск, ул. Гоголя, 52.
Тел.: (0562) 47-80-71, 47-62-69. Факс (0562) 47-80-76.

Шоколад

с орехами, 100г, \$ 0,27-0,29 (Испания, Франция)

8 (095) 191-33-67, 191-24-26, 195-36-28.

Арбитражный суд Черновицкой области (274000, м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 14) порушив справу № 330/31 від 10.06.1995 р. про банкрутство малого приватного підприємства «Вілла» (274000, м. Чернівці, вул. Чернишевського, 15/2 р/рахунок 468092 в Укробанку м. Чернівці, МФО 356011).

Продадим или поменяем на сахар мешки сахарные б/у.

Звоните: тел.: 2-15-85, 2-36-93, 2-53-46.
Писать: Украина, 322010, г. Ново-Московск Днепропетровской обл., ул. Н. Головки, 7, завод продовольств.

Вся технология — в России!
ТЕХ-ДРО
UKRAINE

ГАЗОСВАРКА БЕЗ КАРБИДА!

У Вас проблемы с карбидом, кислородом, ацетиленом? Не беда, обращайтесь к нам. Мы производим промышленные электролизно-водные установки

ТЕРЕ-1.5T

Толщина свариваемого металла 0.5...5 мм
Выход газовой смеси 1500 л/час
Ном. потребляемая мощность 5 кВт
Расход дистилл. воды 0.8 л/час

Звоните: г. Харьков (0572) 230-127; факс: (0572) 122-876.
г. Тернополь: (0562) 27-584; 60-282
Писать: 310115, Украина, г. Харьков-115, а/я 3151

Маленько установленные промышленные "Технодрол" полностью заменяют ацетиленовый сварочный пост!

Предприятие «Укрэнергопром» производит:

все виды ремонтно-наладочных работ энергетического оборудования; ремонт паровых и водогрейных котлов.

Изготавливает:

а) газовые горелки ВПГ;
б) дигты автоматики паровых котлов ЦКК-1 с возможностью их монтажа и наладки.

Цены в два раза ниже российских аналогов.

Тел. (044) 228-37-00. Факс 229-46-78.

«Энергосбережение»

Производим плиты теплоизоляционные перлитно-фосфогипсовые, размер: 300х200х80. Температура применения — до 700°.

Тел./факс: 225-50-68, 225-30-28.

EUROPEAN UNION
DELEGATION OF THE EUROPEAN COMMISSION IN UKRAINE

Делегация Европейской Комиссии в Украине

повідомила зацікавлені установи та організації про свою нову
адресу та телефони:

Україна

252024, Київ, вул. Криволинійська, 10.
Тел.: 293-21-95 (293-22-39) 293-24-23.
Факс: 230-23-90, 291-00-41 (зв. Києва)

Large western auditing/con-
sulting firm with offices around
the world seeks individuals for
its office in Kiev.

If you are fluent in English
and Ukrainian (Russian) with at
least one of the following qual-
ifications:

- Law Degree
- Ukrainian Tax Experience
- Accounting Expertise
- Marketing Expertise
- Translator/Interpreting Expertise

Send your CV/Resume
to Mr. Alex Levintanor

Box 528
Kiev, 252001
Ukraine

**Организация
постоянно закупает
пшеницу ценную
(3-й класс)
вагонными нормами.**
Харьков, тел. (0572) 149-440,
149-304.
Факс 149-305.

Арбитражним судом Львівської області
(290004, м. Львів, вул. Винниченка, 3) порушено
справу № 2/757 про визнання банкрутом підпри-
ємства: спільне Українсько-чеське підприємство
— товариство з обмеженою відповідальністю
«Якіль-УА», юридична адреса: 290019, м. Львів-
19, вул. Заводська, 7, р/р № 604910 у Львівсько-
му відділенні Укресбанку, валютний рахунок №
116070010/00 там же.

Претензії кредиторів і заяви можливих сана-
торів приймаються протягом місяця з дня опублі-
кування цього оголошення.

СТАНК-ИНВЕСТ Пізнайте нас краще!

- "Станк-Інвест" - одне з найбільших
Довірчих товариств в Україні
(статутний фонд 73 мільярди крб.)
- Засновник "Станк-Інвесту" -
корпорація "Станк"
- "Станк" сьогодні - це одна із структур
СНД, що найбільш динамічно розвивається.
Основними напрямками діяльності
корпорації є: виробництво електроенергії,
металургія, машинобудування, сільське
господарство
- Фінансова допомога приватизованим
підприємствам
Ліцензія № 35 від 30 червня 1994 року
Фонду державного майна України.

Центральне представництво в
Харкові
вул. Пушкінська 79/2 (ст. м. "Пушкінська");
т. 49-19-70, 40-19-17
Представництва по Україні
м. Кіровоград, вул. К. Маркса, 27.
м. Полтава, вул. Р. Люксембург, 3.
м. Луцьк, готель "Україна".
м. Луганськ, вул. Лен. Комсомолу,
11.
Луганська обл. м. Кремінна,
ал. Красна, 4.
Луганська обл. м. Красний Луч,
м-р 4, Антрацитове шосе

**Інтереси нашого товариства і Ваші
інтереси спільні - через піднесення
виробництва до одержання прибутку.**

Арбитражний суд До-
нецької області (г. До-
нецк, б. Пушкіна, 34),
возбудив дело № 159/1-
2 о банкротстве частной
компании «КЛУБ-ЗТ»
(юридический адрес:
г. Донецк, ул. Артема, 104
р/с № 468269 в Спецук-
рсоцбанке МФО 334657).
Претензии кредиторов
принимаются в месячный
срок со дня опубликова-
ния объявления.

Арбитражний суд Сум-
ської області (244000,
м. Суми, вул. Горького, 2)
порушив справу №6/396
про банкрутство колгоспу-
асоціації пайовиків «Мир»
245797, с. Великий Самбір
Конотопського району Сум-
ської області, р/р
000400042 у відділі АК АБ
«Україна», м. Конотоп,
МФО 337096.
Заяви кредиторів і сана-
торів приймають з дня публі-
кації цього оголошення.

Арбитражним судом Донець-
кої області (340105, г. Донецк,
б. Пушкіна, 34) возбуджено де-
ло № 100/5-24 о банкротстве
малого частного производствен-
но-коммерческого предприятия
«Ольга». Адрес: 343400, г. Арте-
мовск, Донецкой области, ул.
Толбухина, 104, р/сч. 468378 в
Артемовском отделении АК Аг-
ропромбанка, МФО 334538.
Претензии кредиторов и заяв-
ления санаторов принимаются в
течение месяца со дня опубли-
кования данного объявления.

1. Арбитражний суд Рівненської області
(266023, Рівне, вул. Відінська, 10) порушив
справу № 5-30-Н про визнання банкрутом
малого підприємства «Ляфіт» (юридична
адреса: Рівне, вул. Пушкіна, 19/2, р/р
10468407 в КБ «Восток».)
Претензії кредиторів приймаються протя-
гом місяця зі дня опублікування оголошен-
ня.
2. Арбитражний суд Рівненської області
(266023, Рівне, вул. Відінська, 10) порушив
справу № 5-31-Н про визнання банкрутом
товариства з обмеженою відповідальністю
«Фаетон» (юридична адреса: Рівне, вул.
Замкова, 31, р/р 467777 в КБ «Восток».)
Претензії кредиторів приймаються протя-
гом місяця зі дня опублікування оголошення.

**Доверительное общество
Трастовая компания «ДН-ТРАСТ»
ликвидируется.**
Юридический адрес: Ки-
ев, ул. Институтская, 25
фактический: Киев,
ул. Тарасовская 9-а, ком.12.
Претензии принимаются
в течение 2 месяцев с даты
выхода этого объявления.
Телефоны для справок
220-71-41, 224-29-68.

**Акционерное общество
«Украинская национальная
инвестиционная корпорация
(«УНИКОР»)
ликвидируется.**
Юридический адрес: Ки-
ев, ул. Институтская, 25,
фактический — Киев, ул.
Тарасовская 9-а, ком.12.
Претензии принимаются
в течение 2 месяцев с даты
выхода этого объявления.
Телефоны для справок
220-71-41, 224-29-68.

Арбитражний суд Рівненської області
(266023, Рівне, вул. Відінська, 10) порушив
справу № 5/32-Н6 про визнання банкрутом
МПП «Континент» (юридична адреса:
Рівне, вул. Білгород, 6-6, р/р 146811 УСБ).
Претензії кредиторів приймаються протя-
гом місяця зі дня опублікування оголо-
шення.

Задано свідоцтво про рес-
тавляцію світового українсько-
французького підприємства
«РАГУС International Trade» з
№ 4578, реєстраційний 0885173
видане 24 червня 1993 року Пе-
черською райадміністрацією,
якщо це необхідно.

Арбитражним судом Донецької області (340105 г. Донецк, бульвар Пушкіна, 34) по заявленню Государственной налоговой инспекции по г. Красный Лиман возбуджено дело № 55-4-19 о признании банкрутом малого предприятия «Карбонат»; 343330, с. Закотное Краснолиманского м-на Донецкой области, расчетный счет № 468517 АПБ «Украина», г. Красный Лиман.
Требования кредиторов и предложения санаторов принимаются по адресу: 340105, г. Донецк, бульвар Пушкіна, 34 в месячный срок с момента опубликования этого объявления.

Арбитражним судом Донецької області (340105 г. Донецк, бульвар Пушкіна, 34) по заявленню Государственной налоговой инспекции по г. Красный Лиман возбуджено дело № 244-5-24 о признании банкрутом Краснолиманского комбината сельскохозяйственных изделий (ККСИ); 343330, г. Красный Лиман Донецкой области, расчетный счет № 000581601 АПБ «Украина», г. Красный Лиман.
Требования кредиторов и предложения санаторов принимаются по адресу: 340105, г. Донецк, бульвар Пушкіна, 34 в месячный срок с момента опубликования этого объявления.

Ольга КАЛАШНИК, кореспондентка газети «Панорама»

Меценати

Ох, і Галина!

ПРО Галину Підпригору — депутата райради, президента фірми «У Галини», в Харкові говорять багато. Вона — доволі відомий меценат, лауреат Всеукраїнського конкурсу «Вісник року», нагороджена орденом Української православної церкви Святого Володимира III ступеня, віце-президент всеукраїнської Ліги українських меценатів.

Здавалося б, уже час занести її ім'я до Книги рекордів Гіннеса: відбудувала два храми, побудувала дитячий будинок, охрестила 150 дітей. А ще? Назвіть ім'я людини, якій за життя встановлено три пам'ятні дошки: на двох храмах і на дитячому будинку? Отож-бо!

На знімку: Галина Підпригора. Харків.

Прес-конференція у Києві з нагоди створення Ліги українських меценатів розпочалася без віце-президента. Присутні озврилися: «Де ж Галина?» «Та, певно, черговий раз переїжджається», — почули у відповідь...

Машини, яка мала підвезти Галину Підпригору на прес-конференцію з нагоди створення ЛУМ, так і не під'їхала. Допоміг незнайомий киянин, і вона, хоча й запізніла на півгодини, але на зустріч з представниками преси, радіо і телебачення з'явилася. І, як завжди, на запитання відповідала швидко, відверто, з гумором.

Про Галину ходять легенди: начебто відомий шукач золота залишив їй скарби, а знаменитий вчений відкрив секрет молодості. А ще начебто президент Калмиків хотів її викласти і навіть збудувати для неї юрту-палац, а відомий поет не їй, не спав, доки не написав про неї вірші. Ох, і Галина!

Сергій МЕЛЬНИЧУК, «Голос України»

І таке буває

А дзеркало, зясувалося, непросте...

ЗАВІТАВ до коруптну «Голосу України» своєчасний ветеран війни і праці І. Баранов. Автор цих рядків колись чився на філологічному факультеті невідомого, очолюваному Іваном Тимофійовичем, тож, природно, подумав, що гість приніс якийсь цікавий матеріал зі світу науки.

Іван Тимофійович справді розгорнув папку і почав оповідає... про дзеркало. Величезне таке, завшишки понад два метри, у різьблені дерев'яні оправи...

Признаюся: спочатку я подивився на колишнього декана іронічно — що ж, мовляв, старість не радість. Але почав прислухатися уважніше і — ой! одразу стала окреслюватися ТЕМА. Причому рідкісна, майже з детективним сюжетом.

Але послухайте. Після філологічного факультету Іван Тимофійович керував новостроєм Рівненським загальнонауковим факультетом Київського держуніверситету. А що факультет був новостроєний, то, звісно, багатством не відзначався. Навпаки, професорсько-викладацький склад, навчально-допоміжний персонал, студентсько-вчительський склад власним, так би мовити, силами створити хоча б мінімальні зручності і саякий-такій затішок. Приносили різне уаюченість, книги, картини, портрети, стільці, штори тощо. І декан, Іван Тимофійович, презентував рідному факультету у тичасово користування вищесказане дзеркало. З часом частину речей повернули власникам, а загальнонауковий факультет перетворився спочатку у факультет Київського інституту культури, а згодом — у Рівненський інститут культури. Дзеркало стояло у

вестибюлі інституту, і вузівські працівники так і крутилися перед ним...

Але, як відомо, життя підкидає нам іпоти великі несподіванки. Дзеркало, яке істоялось Іванові Тимофійовичу разом з квартирою колишнього високого начальника, з'ясувалося, — не просто велике розкішне трюмо, а й дорога антикварна річ (робота XVII століття), оцінена в кілька тисяч доларів. Для палацу — вищий клас!...

І саме тут сталося найцікавіше: дзеркало з інституту цеало. У невідомому напрямку. Іван Тимофійович сподівався, що на його дарунок приштуть спеціальну табличку, яка визначала б «статус» цієї речі, а його звляли, як пояснюють тепер в інституті, і поміняли з якоюсь фірмою на корекс.

Чи так воно було, як написав байкар, чи, може, хтось... Чіткої відповіді, ветеран принаймні не отримав. Як не отримав бодай обійцянік ні від ректорату, ні від працівників правоохоронних органів, куди звертався, що йому дзеркало повернуть. Бо воно стало предметом купівлі-продажу. Навпаки, одна наукова дама запитала Івана Тимофійовича з суро пролетарською прямоотою і відвертістю: а чим ви, мовляв, доведете, що те дзеркало було ваше?

Ось тут ми й підійшли до суті. У цивілізованому світі, та ще й у стінах вищого (!) навчального закладу, не могло б такого статися — ні факт, ні промова даруника, ні тим паче татерською прямоотою і відвертістю. А де ж то — у цивілізованому світі. А ми родом — зі світу солтпобірного, де головним «науковим» аргументом було таке: якщо я неправий, то пішов ти...

...Дзеркало — на те воно і дзеркало, щоб у ньому щось відображалося. У тому числі, як бачимо, і духовний стан.

Рівненська область.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Спорт

Мами, чекайте синів у відпустку

ЗДАЄТЬСЯ, сам Бог подобає про те, щоб традиційний всеармійський легкоатлетичний крос (дистанція при кілометрі) пройшов у чудових умовах. Було по-літньому сонячно, тепло, у парку, що біля Московського мосту в Києві, було ще багато зелених дерев, а поруч гордо ніс свої тілі води Дніпро. Рай — та й годі.

Більш як за годину перед стартом почали збиратися учасники та їхні команди. Всього прибуло 19 команд. Були серед них моряки, піхотинці, лоточники, десантники, курсанти військових навчальних закладів.

Познайомилися з молодими симпатичними членами Руском Жученком, заступником начальника спортклубу військ ППО. Назавчалося майором Олександром Волосинським він привіз свою команду.

Нашому колективу в/ч А1676 (Святогір'я) двадцять солдатів. Це навчальна частина (55 відділ). Бігтме з хлопцями і їхній командир, старший лейтенант Олег Мельничук, розповідав Р. Жученку. — До речі, легка атлетика у військах ППО дуже популярна, а наші представники — серед найсильніших у країні. Приміром, у Рівні на І Всесвітній армійській іграх наш прапорщик Володимир Зиченко здобув золоту медаль у метанні диска. Було на тих змаганнях ще багато медалей наших спортсменів, і ще одне «золото» в борбі відвоював стілю прапорщик Михайло Чернова.

А потім майор Жученко, відправляючи своїх підопічних на старт, пообіцяв їм: якщо всі вийдуть в єдиний ряд, то будуть відпустити з собою — відпустки додому на сім діб. Якщо ні, то нагороду отримують лише перші чотири.

Що ж, усім доведеться. Але бачили, на радіні рядових Олега Колганова, Гіорія Криська, Олексія Сложинського та Валерія Дениченка чекають своїх синочків. Скоро вони зваятять до рідних домів.

А в цілому команда ППО виступила пристойно, посіла почесне четверте місце. Першість виборів колектив ПрикВО, другим були представники ППС, третім військ ОДВБ. Закмкнули чільну п'ятірку військово-поліцейські ВМС.

Це були, так би мовити, змагання людські. Але з армії армійського кросу за кілька днів перед чим змагалися на базі «Тисовець», що на Львівщині, де пройшов відкритий особисто-командний чемпіонат Збройних Сил. І тут, серед солдатів, офіцерів і військ противітної оборони грали головної партії. Про це мені розповіли головний суддя того чемпіонату, у минулому багаторазовий чемпіон Радянського Со-

юзу, майстер спорту міжнародного класу, а нині начальник кафедри фізпідготовки і спорту Київського військового інституту управління зв'язку, кандидат педагогічних наук Олександр Величко.

Десятикілометровий крос уперше проводили на високогірній базі (1100 метрів над рівнем моря). Спершу ретельно обстежили трасу. Вона відмінна. До речі, чемпіонат пройшов на високому організаційному рівні. Велика заслуга в цьому начальники бази «Тисовець», підполковника Володимира Мельникова, який колись очолював збірну СРСР з біатлону, підгутовував свого часу п'ятьох чемпіонів світу з цього виду спорту, і, щоб закінчити розмову про відому базу, скажу: якщо «Тисовець» надасть необхідну допомогу, то український спорт матиме там чудові умови для підготовки атлетів найвищого класу. У цьому напрямку кучоту Карпат не раз проводилися комплексні змагання із зимових видів спорту. Там усі є для класу: гірськолижні і бобслейні траси, трампліни, гірські фігуральні всі для топадіоністів. Вкласі туди ще трохи коштів, збудувати легкоатлетичний стадіон, доріжки якого можна було б заливати зимку для конзварнів, тут можна змагатися корисно й ефективно, тренуватися, а й змагання великі проводити. Навіть чемпіонати світу. Будувати ж нові бази нам сьогодні не під силу. А от довести до ладу те, що маємо, відомої свята справа. «Тисовець» не поступатиметься славнізвісним базам «Ляходзор» «Терскола» у Кисловодську та Кіргізії.

Але, попри це, на чемпіонаті кросменів. Результати найкращих вселяють надію на те, що збірна України спроможна успішно виступити на чемпіонаті Європи, який відбудеться першого грудня нинішнього року в Англії. Отже, тон задавали представники військ ППО. Найсильнішим став чемпіон України, дніпропетровець Сергій Лебедь. Срібний нагороду у його товарища багаторазового чемпіона України Валерія Чесака. У жінок перемогу святкувала кримчанка Ілона Барванова. Тут мені хочеться сказати кілька добрих слів й адресу полковника Павла Панченка — начальника фізпідготовки військ противітної оборони. Павло Васильович — один з найбільших авторитетів в армійському спорті України. Він корисно й зусиллям представників цього роду військ посідають передові позиції практично на всіх змаганнях, а на легкоатлетичних найбільше.

У командних змаганнях перемога сталася колективній ВПС, далі — ППО, ОДВБ, ПрикВО.

Навкрасі армійські кросмени у складі національної збірної тепер готуватимуться в Криму. Потім у Євпаторії пройде чемпіонат країни. На ньому й визначаться шість учасників європейської першості, про яку ми вже згадували.

Іван ОЗЕРЧУК, журналіст

«Маленький принц» —

така назва дитячого тенісного турніру, який відбувся на кортах «Динамо» в Києві

Це було світліє і радісне свято для кількох десятків киянських хлопчиків та дівчаток 1, зрозуміло, для їхніх мам і тат, віддусів та бабусь. Було багато смачних страв, великий торт, пірмиза, великий келих з солодкою пенною соками. Усім було весело і радісно. А найбільше раділи головний організатор цього чудового змагання Валерій Соболь, директор тенісного клубу «Кіа».

На знімку: переможця у турнірі дівчаток Валерія П'яних.

Фото Юрія СКЛЯРА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252047, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИЙ (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДІМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДЬЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОНИ: для дозвонів — 441-88-73, телефакс — 224-72-54;
• Відділ редакції — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
• Рукописи не повертаємо.
• Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КП № 1 від 18.09.1990 р.

• За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодач.
• Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
• За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російськими мовами.
Індекс 68955.
Тираж 359362

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311195.